

**Μια Απόπειρα Υποβιβασμού
του Ρόλου του Ορθοδόξου**

Οικουμενικού Πατριαρχείου:

**η «Ανεξάρτητη
Τουρκορθόδοξος Εκκλησία»**

**Ραφα Εφτιμ (Erenerol)
opera**

ΠΑΠΑ-ΕΥΘΥΜ

(κατά κόσμον Παύλος Καραχισαρίδης ή Καραχισαρλίδης ή Καραχισαρλίογλου)

Γεννήθηκε το έτος 1300 (1882-1883, πιθανότατα το 1883, όπως αναφέρεται και στο μνήμα του στο κοιμητήριο του Σισλί) στη συνοικία Ιστάμπουλλουογλου της κωμοπόλεως Άκνταγμαντενι, η οποία υπαγόταν διοικητικά στη Διοίκηση (Sancak) της Γιοσγκάτης {Γενική Διοίκηση (Vilâyet) Αγκύρας}. Ο πατέρας του, Μπαράς (Baraş, Barash) Χριστιανός Ορθόδοξος, πιθανότατα τουρκόφωνος ποντολαζικής καταγωγής (ο Αλεξανδρής αναφέρει ότι η οικογένεια, εκ του επιθέτου, προέρχεται από το Σεμπίνκαραχισαρ του Πόντου) μας παραδίδεται ότι ήταν έμπορος υφασμάτων και υφασματίνων ειδών. Η μητέρα του ονομαζόταν Μαρία.

Αλεξανδρής Αλέξης *Η Απόπειρα Δημιουργίας Τουρκορθόδοξης Εκκλησίας στην Καππαδοκία, 1921-1923, στο Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τόμ. Δ', Αθήνα 1983, σελ. 159-199 (βλ. σελ. 168) - Ergene Teoman İstiklâl Harbinde Türk Ortodoksaları, İstanbul 1951, σελ. 5 - Yeşilyurt Süleyman Türk Hristiyanların Patrikhanesi, Ankara 1995, σελ.20-21, 152-153.*

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Καθήμενος στη μέση ο θείος Ευθύμιος. Ο Παύλος, δεύτερος από δεξιά στη σειρά των παιδιών της φωτογραφίας, διακρίνεται να κρατά την Αγία Γραφή στα χέρια του.

Φωτιάδης Νίκος Στο *Κεσκίν Μαδέν με τον Παπαευθύμ*, Αθήνα 1982, σελ. 37.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΠΑ-ΕΥΘΥΜΑΠΟ WHO IS WHO THEΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ

Taylor Stephen (ed.) *Who is Who in Central and East Europe 1933-1934*, Zurich 1935, σελ. 45.

WHO'S WHO IN CENTRAL AND EAST-EUROPE

1933/34

A Biographical Dictionary containing about 10.000 biographies of prominent people from Albania, Austria, Bulgaria, Czechoslovakia, Danzig, Estonia, Finland, Greece, Hungary, Latvia, Liechtenstein, Lithuania, Poland, Rumania, Switzerland, Turkey and Yugoslavia.

Edited by R.P.D. STEPHEN TAYLOR

Published by
THE CENTRAL EUROPEAN
TIMES PUBLISHING CO. LTD., ZURICH

AXELRAD, Mavro. * Stanislav, Pol., 1875; s. of Adolf, Merch., and Zora, b. Berlas; marr.: Rosa Singer; Educ.: Tech. Sch., Postgraduate Cours. Com. H. Sch., Vienna Gen. Man. "Narodna Mills and Agric. Ind. Ltd.", Zagreb. Coine. of the Ch. of Com. in Zagreb, Pres. of the Section for Agric. Industries, Memb. of Rotary Cl. A.; Zagreb, Parominska cesta 1, T. 32-10 to 32-12, Yugoslavia.

AXELRAD, Simo. * 1878; marr.: Educ.: Elem. Sch., Com. Sch., Dir. Comm. Union Assur. Co. Ltd., Branch in Yugoslavia; Gen. Rep. "Baseler Versicherungsgesellschaft gegen Feuerschaden in Yugoslavia"; during the W.W. First Lt. 3 War Decorations. A.; Zagreb, Trg Kralja Petra 12, T. 51-99, Yugoslavia.

AXMAN, Emil, Composer: * Rataje Moravia) June 3, 1887; s. of Vilém, head-teacher, and Marie Macková; Educ.: Composer Sch. with Prof. Vit. Novák in Prague; marr.: Marie Deákova, Nov. 26, 1918. Publ.: 4 symphonies, 3 Cantata for soli and mixed-chorus and large orchestra; many chamber-, piano, and chorus-works, SONGS. Decor.: State Prize in 1925; twice Bed. Smetana Jubilee Prize. Memb. of Czech. Acad. A.; Prague, XIII., Bulharská 76, C. S. R.

AZIZ bey, Ahmet, Gen. Dir. of Mus. Istanbul; * Istanbul 1888; Educ.: Ac. of Fine Arts, Istanbul, 1908; marr.: Mesture Hanum. Entered into the serv. of the Mus., first conservator, then Gen. Insp. of antiquities in Smyrna, found. a Mus. of antiquities in Smyrna, 1931 return. to Istanbul as gen. dir. of Mus. Publ.: 5 books on archeology, besides many publ. articles in the reviews relative to the history of the country and of archeology. Bel. to Popular Pty. Memb. of Inst. of Archeology of Berlin and Vienna, Aust., and memb. of friends of antiquities of Smyrna. A.; Istanbul, Müzeler Umum müdürü, Turkey.

BB

BAAS, Josef, Phil. Dr., Prof.; * Innsbruck, Tyrol, Apr. 29, 1851; married; Educ.: Gr. Sch. Univ. Publ.: "Handbuch d. Petrographie", "Großer Geolog. Führer für Tirol und Vorarlberg", "Kleine Geologie von Tirol", etc. Hon. memb. Univ. of Innsbruck. A.; Innsbruck, Gutenbergstr. 3/II, Austria.

BABA EFTIM, Karahissarlıoglu, Pope of the Orthodox Church of Turkey; * 1884 in Ankara; s. of Basha, merchant, and Marie; (Eftim Karahissarlıoglu, politician, gov. official; Bandeli Jeki, also gov. official and dir. of sch.); Educ.: Lyc. Kajseri, Sch. of Priests Zendiçidere; marr.: Marie, Church precursor, up to 1913, 1914 priest, distributed food supplies during the famine in Antholia; up to 1918 with the gov. occupied with the affairs of the orthodox; after the armistice Ass. Metropolitan at Keskinmadeni; at this period the Patriarchat of

BABIC

Fener proclaimed the adhesion of the Turk. Orthodox to Greece; this decision is submitted to all Chiefs of Rel. Communities; he refused to accept it, considering it as an act of insurrection and declared the separation of the Orthodox Turks from the Church of Fener, 1919; participated to the revolution of Kemal Pasha; on the request of 72 orthodox communities obtained procurator to found a new provisoary church at Ankara; during this period he began to form the religious part of the movement; with the 72 communities a religious congress was held at Kayseri; the three Metropolitans participated to this congress and the definitive separation was proclaimed in 1922, he remained the Chief of the Orthodox Turks as in the past, since 1924 in Istanbul. Publ.: "History of the Separation of the Two Orthodox Churches in Turkey", 1923 (Istanbul). Bel. to Republ. Polit. Pty. A.; Istanbul, Galata Panayia Klisesi, Turkey.

BABEL, Antony, Prof. of Univ., Dean of Fac. of economic a. social sc.; * Geneva, March 14, 1888; s. of Theodore Eugénie Foëx; Educ.: Coll. in Geneva, Univ. Geneva; marr.: Jeanne Charbonnier, 1918; 1916 D. of Sociology; 1919 ass. Prof. Univ. of Geneva, March 14, 1888; s. of Theodore Eugénie Foëx. Educ.: Coll. in Jeanne Charbonnier, 1918, 1916 D. of Geneva, 1930 ord. Prof., Dean of Fac. Publ.: works a. articles on economical history a. social politic. A.; Geneva, rue des Peupliers 26, Telephone 49-6-24, Switzerland.

BABIC, Krunoslav, Ph. D., Prof. of Univ. and Dir. of Zool. Mus. in Zagreb; * 1875 in Senj, Yug.; marr.: Oliva Petrić, 1900. First Prof. of Coll. Custos of Mus., Prof. of Zool. Philos. Fac., Univ. in Zagreb. Publ.: scient. works on marine zoology and author of Manuals for Coll. Instruct., a popular scient. book: "Das Leben im Adriatischen Meere", A.; Zagreb, Demeterg. 1, II, Zoolog. Museum, T. 43-14, Yugoslavia.

BABIC, Ljubomir, Titus, Governor of Distr., retired; * Castel Gradice, Oct. 26, 1854; s. of Titus, L. P. and Pres. of Court, and Helene Sanow de Gyula ad Kisskaly; Educ.: Coll. a. Law, Univ. Vienna; marr.: Vilma Gönner, 1881. Serv. in the Distr. admin. during 20 yrs., then Dept. to Diet and Parliament, since 1916 Governor (Obergespan) of the City and County of Karlstadt, memb. of the first Skupschtina in Belgrade. Publ.: most of his articles in the "Matica Hratski", three publ. in the scient. papers: "Etnas", own edition. Decor.: St.-S.O., III., II., I. cl.; honor. memb. of Yug. Ac. of Sc., Srpska Matica, Slovenska Matica, etc.

BABIC, Savo, Bank-Director; * Banja Luka, Bosnia, 1883; s. of Jakob, merchant, and Anka Vukic; marr.: Mara Popovic, 1910; Educ.: Com. High Sch., Apprentice Serbian Bank, Zagreb; employee "Zivnostenska Banka".

Cüzdan No. 531030

Nüfus Hüviyet Cüzdanı Sureti

Boyadı	Erenerol
Adı	Papa İftim
Babasının adı	Baras
Annesinin adı	Mariya
Doğum yeri ve yılı	Akdağ madeni 1300
Dini	Ortodoks
Medeni hâli	Evlü
Vilâyeti	İstanbul
Kazası	Beyoğlu
Nahiyesi	Çalata
Mahalle veya köyü	Kemankeş
Sokağı ve Ev No.	Akçe
Cilt ve Sahife No.	11 109
Ne suretle verildiği	

Bu nüfus cüzdanında adı ve hüviyeti yazılı olan Papa İftim
Erenerol Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olarak
Nüfus kutüğünde kayıtlıdır. Bu cüzdan Beyoğlu Nüfus
idaresinden verilmiştir.

(Bu suret aslı gibi.)

Osman İbrahim

Er.

Vahid Ağar Ankara Caddesi No. 117

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ
(ΩΣ ΠΑΡΑΕΦΤΙΜ
ERENEROL)

Yeşilyurt Süleyman, ό.π., σελ. 117.

Από νεαρής ηλικίας, και υπό την επιρροή της εκ πατρός γιαγιάς του, έδειξε την κλίση του και την αφοσίωσή του στο χώρο της εκκλησίας.

Μαθήτευσε στην τοπική κρατική Μέση Αστική Σχολή (Rüşdiye) και κέρδισε την εκτίμηση του δασκάλου του Şevki Efendi, ο οποίος αναφέρεται και ως πρώτος, οιονεί, μέντοράς του στο ζήτημα των θρησκευτικών του αναζητήσεων.

Το 1908 μετέβη στην Άγκυρα για να επιδοθεί στο εμπόριο, ακολουθώντας το επάγγελμα του πατέρα του {σύμφωνα με τον Αλεξανδρή την περίοδο 1911-12 φοίτησε στην εκεί εμπορική σχολή – ο Φωτιάδης αναφέρει (ό.π. σελ. 105), χωρίς όμως να προσδιορίζει χρονικά την περίοδο, ότι ο θείος - προστάτης του Ευθύμιος τον τοποθέτησε στο υποκατάστημα του μεγαλέμπορου Τσομλεκτσόγλου στην Άγκυρα – για την εργασία του εκεί αναφορά κάνει και ο Αλεξανδρής (σελ. 168) }.

Το 1911 νυμφεύθηκε. Στην πορεία του έγγαμου βίου του απέκτησε πέντε παιδιά, τρεις θυγατέρες και δύο υιούς.

Όπως μνημονεύει ο Ergene, ένα χρόνο αργότερα (1912) χειροτονήθηκε διάκονος.

Ο Αλεξανδρής μας πληροφορεί ότι τον Ιούνιο του 1914 εγκατέλειψε την Άγκυρα. Το 1915 έλαβε το χρίσμα του ιερέως, χειροτονούμενος από τον Καισαρείας Νικόλαο (Σακκόπουλο) και επέστρεψε στη γενέτειρά του, το Άκνταγμαντενι, ως Παπα-Ευθύμ. Ο Αλεξανδρής αναφέρει ότι ο λόγος που τον οδήγησε να δεχθεί το χρίσμα της ιεροσύνης ήταν η βούλησή του να αποφύγει τη στράτευση κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Εάν η πληροφορία που μας δίνει ο Ergene {ο Αλεξανδρής παραπέμπει, σχετικά με το έργο του τελευταίου, σε εργασία του Ψωμιάδη (Psomiades Harry J. *The Ecumenical Patriarchate Under the Turkish Republic: The First Ten Years*, στο *Balkan Studies*, τόμ. 2, Θεσσαλονίκη 1961, σελ. 51) ο οποίος ισχυρίζεται ότι Ergene και Παπα-Ευθύμ είναι πιθανότατα ένα και το αυτό πρόσωπο} ότι δηλαδή ο Παύλος χειροτονήθηκε διάκονος το 1912 επιτρέπει ίσως να εικάσουμε ότι και εδώ μπορεί να ισχύει ο ίδιος λόγος ως κίνητρο που οδήγησε τον Παύλο Καραχισαρίδη να δεχθεί το σχήμα: να αποφύγει την στράτευση κατά την έναρξη του Βαλκανοσμανικού Πολέμου (1912-1913). Βεβαίως, η εικασία αυτή θα ήταν ισχυρότερη εάν μπορούσαμε να γνωρίζουμε τη χρονική στιγμή κατά την οποία το έτος 1912 χειροτονήθηκε διάκονος.

Κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, στο Άκνταγμαντενι συνδέεται φιλικά με το λοχαγό του τοπικού στρατολογικού γραφείου Üzeyir Bey. Όπως και πάλι ο Ergene μας πληροφορεί, ο Παπα-Ευθύμ προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες προς τους Χριστιανούς και τους Μουσουλμάνους της τοπικής κοινωνίας στα δέκα εκείνα χρόνια: «[...] *Taniyanlari, hep ağız birligi ile: Papa Eftim kasabamızın sevgilisi ve herkesin dert ortağıdır. [...]*», «[...] *Kendi aç durur, başkalarını doyurmak için can verir. [...]*».

Τον Μάρτιο του 1918, με τη βοήθεια του εξαδέλφου του Παντελή Καραχισαρίδη – διευθυντού της τοπικής αστικής σχολής, διορίζεται αναπληρωτής αρχιερατικός επίτροπος και υπό αυτήν την ιδιότητα αναλαμβάνει την ποιμανση του ορθοδόξου χριστιανικού πληθυσμού του Κεσκίν, μιας και ο γηραιός εφημέριος της κωμόπολης, ο Πατέρας Παναγιώτης (Παπαδόπουλος) είχε μεταβεί στην Πόλη για να χειρουργηθεί.

**Ο
ΠΑΥΛΟΣ
ΚΑΡΑΧΙΣΑΡΙΔΗΣ
ΩΣ
ΠΑΠΑ-ΕΥΘΥΜ**

Φωτιάδης Νίκος, ό.π., σελ. 67.

Την ίδια περίοδο ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος είχε σχεδόν κριθεί ως προς το αποτέλεσμά του και πλησίαζε στο τέλος του. Το Οσμανικό Κράτος, αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα στο εσωτερικό -εξαιτίας του πολέμου-, βαρυνόταν επιπλέον με το ζήτημα των οργανωμένων από τις νεοτουρκικές κυβερνήσεις απηνών διώξεων κατά των μη Μουσουλμάνων υπηκόων (Ρωμιών - Αρμενίων - Ασσυρίων - Ιουδαίων) και τώρα βρισκόταν αντιμέτωπο με τα απότοκα της ήττας.

- Δραματικές απώλειες σε ψυχές, στρατιωτών και αμάχων (κυρίως εκ του μη μουσουλμανικού πληθυσμού).
- Αποδιοργάνωση της οικονομίας και του κρατικού μηχανισμού.
- Σοβαρές ελλείψεις σε είδη πρώτης ανάγκης.
- Αδυναμία περιθάλψεως και αποκαταστάσεως των προσφύγων (Μουσουλμάνων, αλλά και των βιαίως εκπατρισθέντων ή εκτοπισθέντων κατά τη διάρκεια του πολέμου μη Μουσουλμάνων).
- Αδυναμία επιβολής καθεστώτος ασφάλειας και κοινωνικής γαλήνης στην περιφέρεια.

Το Ορθόδοξο Πατριαρχείο, καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου, επιχείρησε με κάθε δυνατό τρόπο να προστατεύσει το ποίμνιό του που δοκιμάστηκε σκληρά από τα μέτρα που έλαβε εναντίον του το κράτος. Κατά την παραπάνω περίοδο {Πατριαρχεία του Γερμανού του Ε' (Καβακόπουλου)}, εν πολλοίς, αντιμετώπισε την αδιαφορία, (εάν όχι την -ωστόσο- καταφανή εχθρότητα) έως και την απαξίωσή του ως εσωτερικού αλλά και διεθνούς ενδιαφέροντος θεσμού από τις νεοτουρκικές κυβερνήσεις.

Μετά την υπογραφή της ανακωχής του Μούδρου (30 Οκτωβρίου 1918) από την Οσμανική Τουρκία επιχείρησε να ανακουφίσει τον χειμασθέντα ρωμέικο πληθυσμό της Θράκης, της Ανατολής και του Πόντου. Η μετά από λίγο χρόνο διεθνής παρουσία (δυνάμεις κατοχής) στην περιοχή επέτρεψε να ληφθούν μέτρα ώστε να επιτευχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό ο στόχος αυτός, παρά τα διάφορα κωλύματα που προέβαλε και την αδιαθεσία για συνεργασία που επεδείκνυε το Οσμανικό Κράτος και οι μηχανισμοί του.

Κατά το διάστημα αυτό, και ειδικά μετά την έλευση του ελληνικού στρατού στην Ανατολή, το Ορθόδοξο Πατριαρχείο άσκησε πιέσεις προς πολλές κατευθύνσεις στο διεθνές περιβάλλον της εποχής υπέρ της Ρωμοσύνης και της εξασφάλισης εκείνων των συνθηκών που θα επέτρεπαν την ακίνδυνη πλέον συνύπαρξη - συμβίωσή της με το μουσουλμανικό στοιχείο.

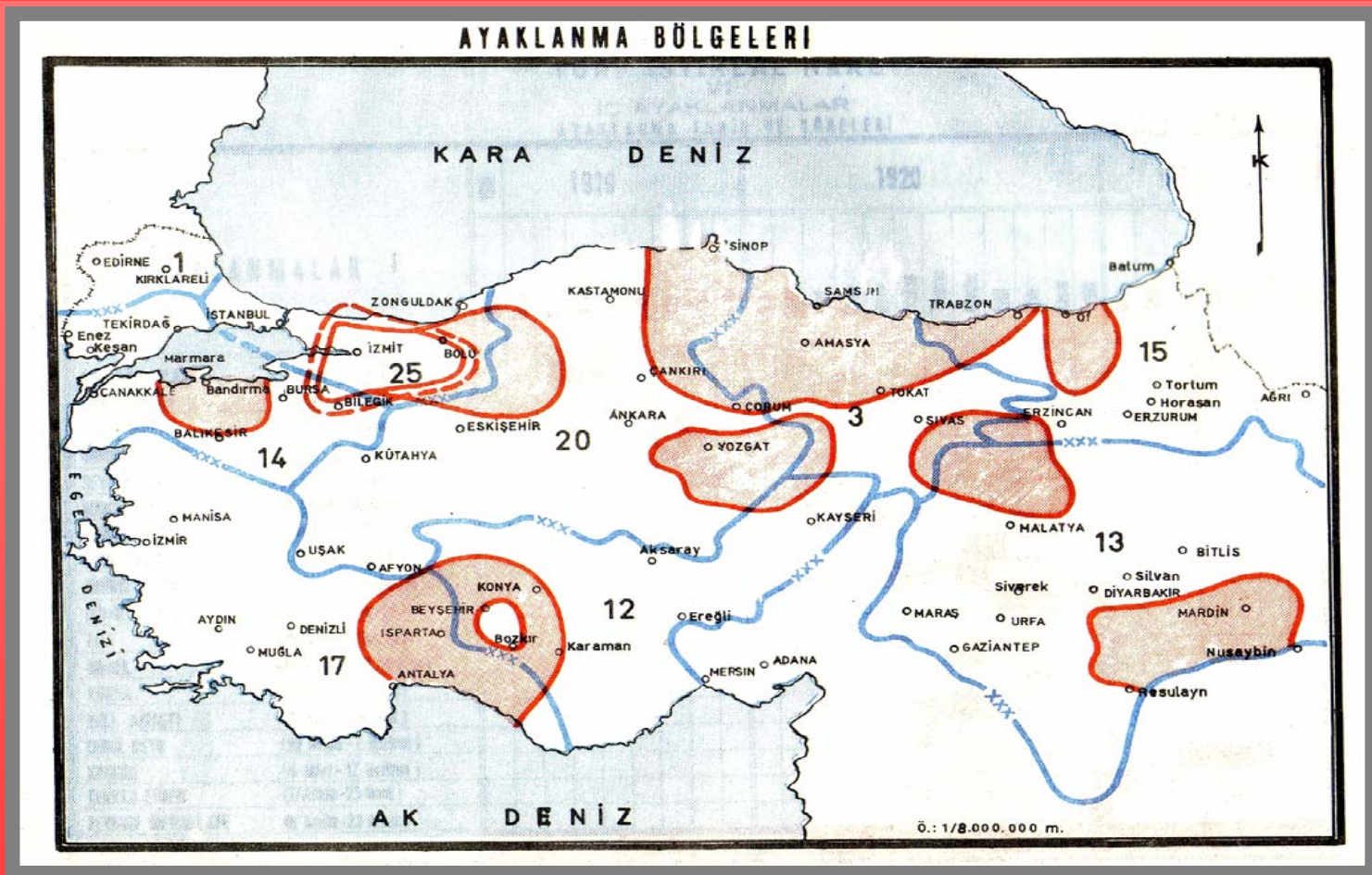
Είναι επίσης γεγονός, όχι όμως δυσερμήνευτο (μετά από τις ακρότητες, τις συστηματικά οργανωμένες διώξεις και τις κακουχίες που υπέστη ο ρωμέικος πληθυσμός την περίοδο 1912-1918 αλλά και τις ανέξοδες υποσχέσεις προσωπικοτήτων εκ του διεθνούς πολιτικού περιβάλλοντος κατά τα τέλη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου), το ότι εκείνη την περίοδο η μεγαλύτερη μερίδα των Αγίων Πατέρων του Πατριαρχείου συμμερίσθηκε τις θέσεις της πολιτικής ηγεσίας της Ελλάδος τις σχετικές με το ζήτημα του μέλλοντος της οσμανικής αυτοκρατορίας {μετά και την ανάδειξη (Οκτώβριος του 1918) ως τοποτηρητού του χηρεύοντος Πατριαρχικού Θρόνου του Μητροπολίτου Προύσης Δωροθέου (Μαμμέλη)}.

Αυτή η συμπεριφορά εξερέθιζε τους εθνικιστικούς τουρκικούς κύκλους οι οποίοι στο μεταξύ (αφού παρήλθε ο πρώτος κλονισμός της ανακωχής) από τα τέλη του 1918, άρχισαν να (επαν)εμφανίζονται δειλά-δειλά στην αρχή σε κάποιες περιοχές, δυναμικότερα λίγο αργότερα σε περισσότερες και να (επανα)συστήνουν οργανώσεις και ομάδες δράσεως οι οποίες, ως προς τα πρωταγωνιστικά πρόσωπα - στελέχη, ταυτίζονταν απολύτως σχεδόν με αυτά του Σωματίου - Κόμματος της «Ενώσεως και Προόδου» (İttihâd ve Terakkî Cem'iyeti - Fırkası).

Το εθνικιστικό κίνημα μετά την, υπό την ηγεσία του Mustafa Kemal, άνδρωσή του και αφού αντιμετώπισε με επιτυχία τις όποιες αντιδραστικές κινήσεις είχαν εκδηλωθεί μέχρι τότε εναντίον του, μετά και τη σύσταση της Μεγάλης Τουρκικής Εθνοσυνελεύσεως στην Άγκυρα (23 Απριλίου 1920), από τα μέσα περίπου του 1921, εδραίωνε πλέον την παρουσία του στην Ανατολή. Τότε στράφηκε και κατά του Ορθοδόξου Πατριαρχείου, του οποίου η δράση χαρακτηριζόταν ως απειλητική και επιζήμια για την εθνική υπόθεση της Τουρκίας.

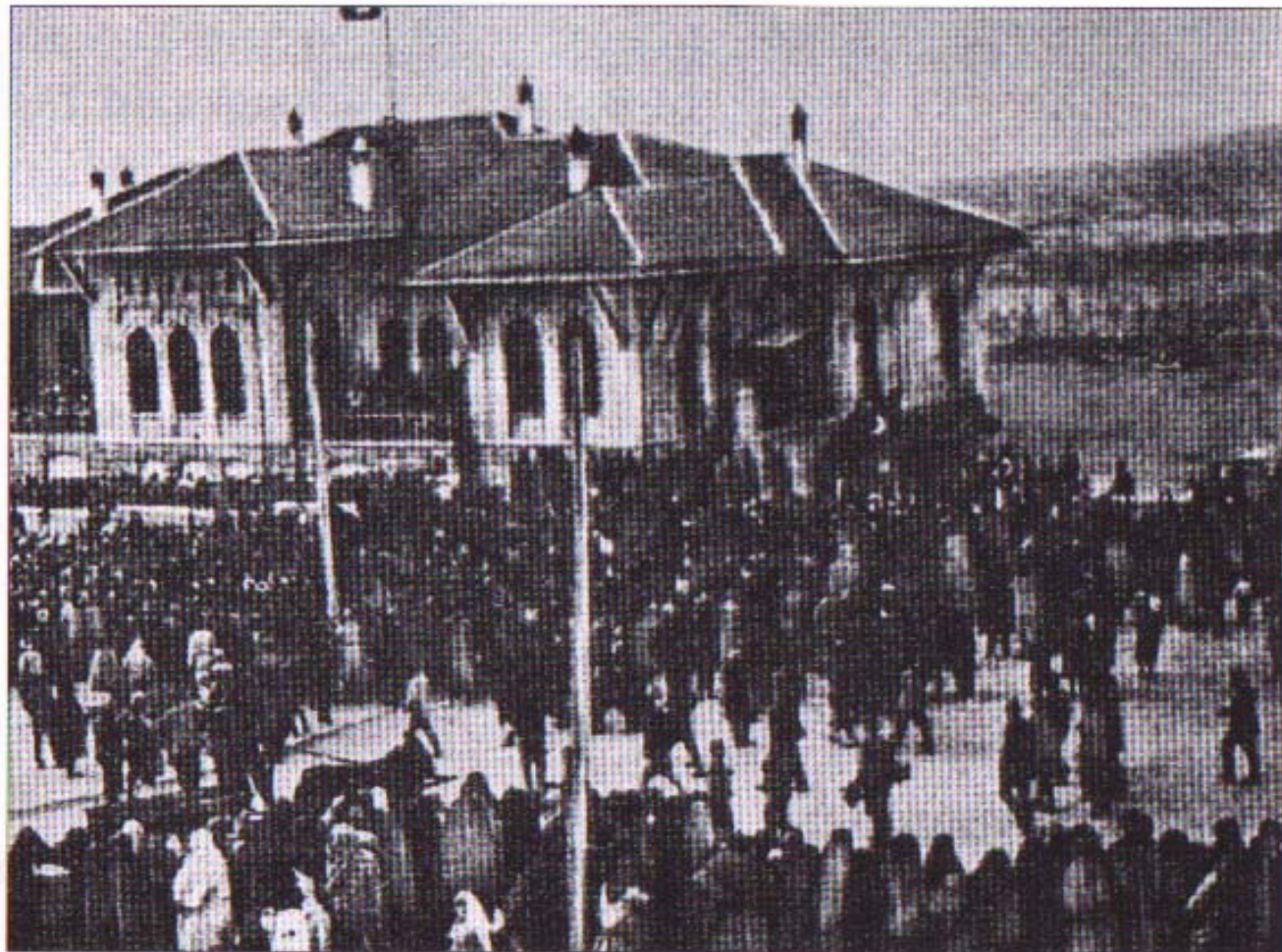
Αλεξανδρής Αλέξης, ό.π., σελ. 172 - **Benlisoy Fotis** *Papa Eftim and the Foundation of the Turkish Orthodox Church*, μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Τμήμα Ιστορίας, Boğaziçi University, İstanbul 2002, σελ. 19-23.

Εξεγέρσεις και κινήματα που εκδηλώθηκαν στο εσωτερικό εναντίον του κινήματος των εθνικιστών κατά τη χρονική περίοδο 1919 - 1921.

Genelkurmay Başkanlığı Harb Tarihi Dairesi *Türk İstiklâl Harbi, İç Ayaklanmalar 1919-1921*, τόμ VI, Ankara 1964, μετ. σελ. 4-5.

Το κτίριο που χρησιμοποιήθηκε για τις εργασίες της
Μεγάλης Τουρκικής Εθνοσυνελεύσεως στην Άγκυρα.

Ακτσόγλου Ιάκωβος Ζ. *Χρονικό Μικρασιατικού Πολέμου 1919-1922*, Αθήνα 1998, σελ. 128.

Με την ελληνοτουρκική σύγκρουση σε εξέλιξη και μετά την επικράτηση του εθνικιστικού κινήματος στο χώρο της Ανατολής οι ρωμικές κοινότητες που βρίσκονταν στην περιοχή, περιήλθαν σε ιδιαίτερος δυσμενή κατάσταση. Για να ελεγχθεί η στάση τους, ακολουθήθηκε η νεοτουρκική πρακτική του «αποκεφαλισμού» τους από τις πνευματικές τους αρχές· οι ιεράρχες που δεν μπόρεσαν να διαφύγουν στην Κωνσταντινούπολη συνελήφθησαν και εστάλησαν εξορία σε διάφορες πόλεις του εσωτερικού που ελέγχονταν από τις δυνάμεις των εθνικιστών (1920-1921).

Τόσο ο Αλεξανδρής όσο και ο Φωτιάδης (στο απομνημονευματικού - διηγηματικού χαρακτήρος έργο του) μας παραδίδουν ότι για μία περίοδο, η οποία μπορεί να προσδιορισθεί χρονικά από την ανακωχή του Μούδρου έως και την πρώτη περίοδο της παρουσίας του ελληνικού στρατού στην Ανατολή, ο Παπα-Ευθύμ τήρησε επιφυλακτική στάση σε σχέση με τις εξελίξεις που λάμβαναν χώρα, πλησιέστερα μπορεί να δεχθεί κανείς προς την ελληνική παρά προς την τουρκική πλευρά. Σύμφωνα με τον Ergene, κατά την ίδια περίοδο κράτησε ουδέτερη στάση.

Ο Αλεξανδρής μνημονεύει ότι πιθανότατα τάχθηκε με τον σύλλογο του Κεσκίν «Φθάνει ο Ύπνος», ο οποίος απέστειλε διάβημα στο Πατριαρχείο με το οποίο ζητούσε την αποστολή συμμαχικών στρατευμάτων στην περιοχή ώστε να προστατευθούν οι εκεί μη μουσουλμανικοί πληθυσμοί από τις ένοπλες άτακτες ομάδες των Τούρκων εθνικιστών. Ο Φωτιάδης διηγείται ένα χαρακτηριστικό συμβάν το οποίο έλαβε χώρα την ημέρα της εορτής των Θεοφανείων του 1919: κατά την έξοδο από την εκκλησία προς τη λίμνη όπου θα τελούνταν ο αγιασμός των υδάτων ο Παπα-Ευθύμ παρέδωσε δύο κοντούς σημαίων σε δύο νέους της κωμοπόλεως τους οποίους έθεσε επικεφαλής της πομπής των πιστών. Οι σημαίες, που στο μεταξύ ξεδιπλώθηκαν για την πορεία προς τη λίμνη, ήταν η τουρκική και η ελληνική.

Άξια μνείας είναι επίσης μία αναφορά του Ergene την οποία προσδιορίζει χρονικά στα τέλη του Δεκεμβρίου του 1918: το Πατριαρχείο με διακοίνωσή του (takrir) προς τον πρωθυπουργό ζητούσε τη σύλληψη και την αποστολή του στην Κωνσταντινούπολη με αιτιολογία το ότι υπερασπιζόταν τους Τούρκους (προφανώς τους εθνικιστές). Η σχετική διαταγή δεν εξετελέσθη από τον τοπικό υποδιοικητή (kaim-makam) Avni Bey.

Η παρουσία του Παπα-Ευθύμ δίχασε την κοινότητα των Ρωμιών του Κεσκίν. Αυτό ως γεγονός προέκυψε από τη διένεξη μεταξύ του γηραιού Πατέρα Παναγιώτη, που στο μεταξύ είχε επιστρέψει στην κωμόπολη και διεκδικούσε τη θέση του, και του ιδίου. Η πλειοψηφία των πιστών υποστήριζε τον Παπα-Ευθύμ αλλά οι προύχοντες τον παλαιό εφημέριό τους. Το Πατριαρχείο, όπως αναφέρει ο Αλεξανδρής, απέστειλε μεσολαβητή (τον Πατέρα Θεόδωρο Μαυρόπουλο) και η τελική απόφαση δικαίωσε την άποψη των προυχόντων. Όπως επισημαίνει και πάλι ο Αλεξανδρής, μετά και αυτό, ο Παπα-Ευθύμ στράφηκε απροκάλυπτα κατά του Πατριαρχείου.

Από τα χρόνια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου ο Παπα-Ευθύμ είχε αναπτύξει φιλικές σχέσεις με παράγοντες της οσμανικής - τουρκικής διοικήσεως. Τις σχέσεις του αυτές φαίνεται ότι άρχισε να αναθερμαίνει όταν αντελήφθη ότι οι συνθήκες για τους Ρωμιούς της Ανατολής δεν θα άλλαζαν. Ο Αλεξανδρής προσδιορίζει χρονικά την περίοδο αυτή από το καλοκαίρι του 1919.

Εάν λοιπόν θεωρηθεί ως γεγονός η παραπάνω αναφορά του Ergene για την παραγγελία συλλήψεως και μεταγωγής του στην Πόλη, αυτή πιθανότατα να οφειλόταν στη στάση του έναντι της Μητέρας Εκκλησίας και έναντι των τουρκικών εθνικιστικών κύκλων.

Αλεξανδρής Αλέξης, ό.π., σελ. 170-172 - Φωτιάδης Νίκος, ό.π. σελ. 27, 36-40 - Ergene Teoman, ό.π., σελ. 9.

Από το 1920, καθώς φαίνεται, ο Παπα-Ευθύμ αρχίζει να συνταυτίζει την τύχη του με αυτή των Τούρκων εθνικιστών. Την χρονική περίοδο που ακολουθεί:

- επισκέπτεται τακτικά την Άγκυρα όπου συναντάται με στελέχη του εθνικιστικού κινήματος (για τις σχέσεις του με τους εθνικιστές ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες πληροφορίες μας παρέχει ο Μπενλίσοϊ στο έργο του),
- επιχειρεί παντοιοτρόπως να επηρεάσει τον ρωμείο πληθυσμό (προκρίτους και λαό) των περιοχών που τελούν υπό τον έλεγχο των εθνικιστικών δυνάμεων ώστε αυτός να υποστηρίξει τις προσπάθειες των εθνικιστών,
- με προτροπή του Mustafa Kemal απευθύνει χαιρετιστήριο λόγο έξω από το κτίριο της Μεγάλης Τουρκικής Εθνοσυνελεύσεως υπέρ της επικρατήσεως του τουρκικού στρατού και του έθνους,
- Με τις γνωριμίες του από τον χώρο των εθνικιστών στην Άγκυρα και αλλού διασώζει από τις διώξεις πολλούς Ρωμιούς της Ανατολής. Ο Φωτιάδης σχολιάζει χαρακτηριστικά: «[...] Ο Παπα Ευθύμ αν ήταν λιγότερο αρχομανής, μπορούσε να γίνει μεγάλος σοφός, χρήσιμος άνθρωπος στην κοινωνία. Πάντοτε φρόντιζε για τους χριστιανούς και κυρίως αν κανένας από την περιοχή της γενέτειράς του, το Άκ Ντάγ Μαδέν, ξέπεφτε στην εκκλησία του. Ακόμη και χρήματα διέθετε από την τσέπη του. [...]» και παρακάτω «[...] Μάκρυνε το χέρι του Παπα Ευθύμ [χάρη στις γνωριμίες του στην Άγκυρα], παντού φτάνει για τους χριστιανούς, λύνει τα προβλήματά τους. Δεν θα αργήσει να γίνει το σύμβολο του Ελληνισμού όλης της περιοχής. [...]».

Ο ΠΑΠΑ_ΕΥΘΥΜ ΕΚΦΩΝΕΙ ΛΟΓΟ ΣΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ
ΚΤΙΡΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Aygil Yakup Hıristiyan Türklerin Kısa Tarihi, İstanbul 1995 σελ. 134

ΟΙ ΔΥΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ - ΠΑΡΑΣΤΑΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ_ΕΥΘΥΜ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ)

Keskinli Mehmed Hamdi Rıza Bey (Silsüpür)

Γεννήθηκε το 1877 στο Hamitköy. Έμπορος στο επάγγελμα, συμμετείχε ως βουλευτής Kirşehir (εκλεγμένος με το κόμμα της Ενώσεως και Προόδου) στην τελευταία οσμανική βουλή (Δ΄ Περίοδος). Με την άφιξη των συμμαχικών στρατευμάτων στην Πόλη (διασυμμαχικές δυνάμεις κατοχής - Μάρτιος του 1920) εγκατέλειψε την πρωτεύουσα. Υπήρξε σημαντικός παράγοντας της οργανώσεως των «Εθνικιστικών Δυνάμεων» (Kuvâ-yi Milliye) της περιοχής του Kirşehir. Συμμετείχε ως αντιπρόσωπος (βουλευτής) Kirşehir στις εργασίες της Μεγάλης Τουρκικής Εθνοσυνελεύσεως της πρώτης περιόδου. Την περίοδο των διώξεων του 1925-1926 κατηγορήθηκε για συμμετοχή σε απόπειρα ανατροπής της κυβερνήσεως κατά τη διάρκεια της εξεγέρσεως του Şeyh Said (1925), δικάστηκε από το Δικαστήριο της Ανεξαρτησίας της Αγκύρας, καταδικάστηκε σε θάνατο και εκτελέστηκε (Ιανουάριος του 1926).

Mehmed Şeref (Şerafeddin) Bey
(Aykut)

Γεννήθηκε στην Αδριανούπολη το 1874. Δικηγόρος στο επάγγελμα, διετέλεσε βουλευτής Αδριανουπόλεως (εκλεγμένος με το κόμμα της Ενώσεως και Προόδου) στην τελευταία οσμανική βουλή (Δ΄ Περίοδος). Υπήρξε ιδρυτικό στέλεχος της «Επιτροπής Αμύνης Θράκης - Πασάελι» (Trakya – Paşaeli Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyyeti - Νοέμβριος 1918). Μετά την ανακωχή συνελήφθη από τους Βρετανούς και εξορίστηκε (μαζί με άλλα στελέχη του νεοτουρκικού χώρου - Μάρτιος του 1920) στη Μάλτα. Ένα χρόνο αργότερα, στις 24 Μαρτίου του 1921, αφέθηκε ελεύθερος και στις 25 Απριλίου συναντήθηκε με τον Mustafa Kemal στην Άγκυρα. Τρεις ημέρες αργότερα άρχισε να δημοσιεύει σε συνέχειες (διάρκειας ενός μηνός) στην εφημερίδα «Hâkimiyet-i Milliye» τις αναμνήσεις του από την κράτησή του στη Μάλτα. Συμμετείχε στις εργασίες της Μεγάλης Τουρκικής Εθνοσυνελεύσεως ως αντιπρόσωπος Αδριανουπόλεως (Α΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ Περίοδος). Πέθανε στην Κωνσταντινούπολη το 1939.

Αλεξανδρής Αλέξης, ό.π., σελ. 51 - Benlisoy Fotis *Papa Eftim...*, ό.π. 23-25 - Demir Fevzi *Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet Dönemi Meclis-i Mebusan Seçimleri 1908-1914*, Ankara 2007, σελ. 358, 370 - Goloğlu Mahmut *Üçüncü Meşrutiyet 1920*, Ankara 1970, σελ. 348, 350 - Aybars Ergün *İstiklal Mahkemeleri*, İzmir 2006, σελ. 286-287 - Özel Mehmet (haz.) *Cephelerden Kurtuluş Savaşı'na*, τόμ. III, *Türk Kurtuluş Savaşı*, (Ankara), χ.χ.ε., σελ. 112, 117 - Şimsir Bilâl N. *Malta Sürgünleri*, İstanbul 1985, σελ. 174-175, 315-316, 340-341, 359-360, 367, 377-378 - Biyikhoğlu Tevfik *Trakya'da Milli Mücadele*, τόμ. I, Ankara 1992, σελ. 123-124, 128, 211, 294

Μετά την εκλογή του Μελετίου (Μεταξάκη) στον Πατριαρχικό Θρόνο (8 Δεκεμβρίου 1921), ο οποίος -όπως σχολιάζει ο Αλεξανδρής- θεωρούταν από τους Τούρκους εθνικιστές ως «θρησκευτικός Βενιζέλος», η στάση της κυβερνήσεως της Αγκύρας έναντι του Πατριαρχείου σκλήρυνε ακόμη περισσότερο. Το γεγονός είχε επιπτώσεις και στη διάθεση της Αγκύρας έναντι του Ρωμείου πληθυσμού των περιοχών που τελούσαν υπό τον έλεγχό της.

Όπως μας πληροφορεί ο Μπενλίσοϊ, ο Παπα-Ευθύμ μετά την εκλογή του Μελετίου επετέθη κατά του Πατριαρχείου εκδίδοντας διακήρυξη με την οποία **α.** χαρακτήριζε τη θέση του πως οι Χριστιανοί της Ανατολής τελούσαν υπό καθεστώς πίεσεως ως ανυπόστατη, **β.** ισχυριζόταν ότι το αυτό επιχειρούσε να προστατεύσει τους Χριστιανούς της Ανατολής στη βάση των δικαιωμάτων περί των μειονοτήτων, **γ.** προέβαλε την (από παλαιότερα διατυπωμένη) άποψη μερίδος εκ των εθνικιστών διανοουμένων περί της τουρκικής καταγωγής των και βάσει των παραπάνω, **δ.** διατύπωνε τη δική του θέση, σύμφωνα με την οποία δεν ετίθετο ζήτημα μειονοτικής μεταχειρίσεως των «Τούρκων Ορθοδόξων Χριστιανών», των οποίων μάλιστα την εκπροσώπηση ουδείς άλλος νομιμοποιούταν να επιδιώκει πλην της εκλεγμένης τουρκικής κυβερνήσεως (της Αγκύρας).

Την ίδια περίοδο αυτοτιτλοφορείται «Γενικός Επίτροπος των Τουρκορθοδόξων Χριστιανών» (Türk Ortodoks Hıristiyanlarının Vekil-i Umumisi) και με την υποστήριξη της Αγκύρας, που στο μεταξύ είχε προετοιμάσει κατάλληλα το έδαφος δια του Τύπου προβάλλοντας ως επιχείρημα (κυρίως) την αρχή της θρησκευτικής ελευθερίας, τον Ιανουάριο του 1922 ξεκινά περιοδεία στις ρωμέικες κοινότητες της Καππαδοκίας, με αντικειμενικό ουσιαστικά σκοπό την ίδρυση της «Τουρκορθοδόξου Εκκλησίας». Όπως μας πληροφορεί ο Ergene επισκέπτεται τη Νεάπολη (Nevşehir), το Προκόπι (Ürgüp), το İncesu. Παντού γίνεται δεκτός με ιδιαίτερη αβρότητα από τις τοπικές τουρκικές αρχές και παντού συμβουλεύει και τις δύο πλευρές για την ειρηνική συνύπαρξη των Χριστιανών και των Μουσουλμάνων.

Αλεξανδρής Αλέξης, ό.π., σελ. 179-181 - **Benlisoy Fotis Papa Eftim...**, ό.π. 57-59, 61-62, 66-68 - **Ergene Teoman**, ό.π., σελ. 18-22

Ο Πατριάρχης Μελέτιος ο Δ΄ (Μεταξάκης)
(Παρσάς Λασιθίου, 1871 - Αλεξάνδρεια, 1935)
Δεκέμβριος 1921 - Σεπτέμβριος 1923

Η περιοδεία του Παπα-Ευθύμ κατά τον
Ιανουάριο του 1922

Βαλσάμης Γιώργος (επιμ.) *Οι Πατριάρχες του Γένους*, Βόλος 1995, σελ. 132-136

Στις 22 Ιανουαρίου του 1922 έφθασε στην Καισάρεια (Kayseri) όπου του επιφυλάχθηκε εγκάρδια υποδοχή. Υποσχέθηκε ότι θα εξασφάλιζε την επιστροφή όλων των Χριστιανών εξορίστων καθώς και ότι δεν θα επαναλαμβανόταν το μέτρο της εξορίας. Σε αντάλλαγμα ζήτησε από τους κατοίκους να ενισχύσουν οικονομικά το κίνημα των εθνικιστών. Παράλληλα επέδωσε στο εκκλησιαστικό συμβούλιο το σχέδιο νόμου που είχε ετοιμάσει η κυβέρνηση για την ίδρυση της «Τουρκορθόξου Εκκλησίας».

Επέστρεψε στην Άγκυρα το Φεβρουάριο και ενημέρωσε τον υπουργό Δικαιοσύνης Refik Şevket Bey (İnce) για τα αποτελέσματα της περιόδου. Ο Αλεξανδρής αναφέρει ότι συνέστησε και γραφείο για την διεκπεραίωση των υποθέσεων των Χριστιανών της Ανατολής. Ο Ergene αναφέρει σχετικά ότι τα γράμματα προς τον Παπα-Ευθύμ έφθαναν κατά εκατοντάδες, καθημερινά.

Ο Μπενλίσοϊ, παραπέμποντας σε δημοσίευση της «Tevhid-i Efkâr», αναφέρει ότι κατά το τρίτο δεκαήμερο του μηνός ο Παπα-Ευθύμ ζήτησε από τον υπουργό Δικαιοσύνης να επισπεύσει τις διαδικασίες για την ίδρυση της «Τουρκορθόξου Εκκλησίας» και η κυβέρνηση να ανακοινώσει το τριπρόσωπο από το οποίο θα αναδεικνυόταν ο πνευματικός αρχηγός των «Τούρκων Χριστιανών Ορθοδόξων». Δέχθηκε τη διαβεβαίωση του υπουργού ότι αμέσως μόλις ολοκληρωνόταν η σύνταξη του νομοσχεδίου θα πραγματοποιούταν και η εκλογή του αρχηγού της νέας «εκκλησίας». Αυτή θα χαρακτηριζόταν ως «αρχιεπισκοπή» και όχι ως «πατριαρχείο», στη δικαιοδοσία της θα περιέρχονταν όλες οι περιοχές που θεωρούνταν ως τουρκικές και περιλαμβάνονταν στο «Εθνικό Σύμφωνο» και η λειτουργία καθώς και οι ιεροπραξίες θα τελούσαν στην τουρκική.

Ο Αλεξανδρής αναφέρει ότι την ίδια περίοδο (Μάρτιο) ο Παπα-Ευθύμ εξασφάλισε το κλείσιμο 68 ορθοδόξων εκπαιδευτηρίων της Καππαδοκίας, υποχρεώνοντας έτσι τους Καππαδόκες να γράψουν τα παιδιά στα υπάρχοντα τουρκικά.

Παράλληλα επιζητά την υποστήριξη για το όλο εγχείρημα από άλλες, δυτικές, εκκλησίες. Ο Μπενλίσοϊ παραθέτει σχετικά με το ζήτημα αυτό τμήμα από την αναφορά του αιδεσιμότατου Dr. Wigram προς τον Αρχιεπίσκοπο του Canterbury (10 Μαΐου 1922) όπου ευκρινώς διακρίνεται ο ρόλος του παράγοντα «Άγκυρα»: «[...] **Εάν η εντιμότητά σας θα αναγνώριζε το νέο σώμα, δίνετε έτσι την αιτία για επίθεση κατά της Κωνσταντινουπόλεως [Πατριαρχείου]. Από την άλλη πλευρά... εάν αρνηθείτε τις προτάσεις του Παπα-Ευθύμ με απότομο τρόπο είναι διόλου απίθανο ο δυστυχής αυτός άνθρωπος να τουφεκιστεί... Η συμβουλή μου λοιπόν είναι... η εντιμότητά σας να κερδίσει χρόνο [...]**». Τόσο ο Αλεξανδρής όσο και ο Μπενλίσοϊ επισημαίνουν επίσης ότι βρισκόταν σε επικοινωνία και με το Βατικανό, το οποίο υπέθαλπε την αναταραχή στους κόλπους των Ορθοδόξων Εκκλησιών ώστε να προωθείται έτσι η δραστηριότητα της Ουνίας.

Αλεξανδρής Αλέξης, ό.π., σελ. 182 - Benlisoy Fotis *Papa Eftim...*, ό.π. 78-79

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ

Ήδη από τον Ιανουάριο του 1922 η κυβέρνηση της Άγκυρας είχε ζητήσει να συγκεντρωθούν κληρικοί και αντιπρόσωποι από τις διάφορες κοινότητες στην Καισάρεια. Οι τρεις εν εξορία διατελούντες, ο Μητροπολίτης Ικονίου Προκόπιος (Λαζαρίδης) και οι επίσκοποι Πατάρων Μελέτιος (Χρηστίδης) και Σεβαστείας Γερβάσιος (Σουμελίδης) κλήθηκαν επίσης, από τον Παπα-Ευθύμ υπό την «ιδιότητά» του, του «Γενικού Επιτρόπου των Ορθοδόξων Χριστιανών της Ανατολής» να μεταβούν στην πόλη. Και αυτό γιατί, σύμφωνα με τον εμπειρογνώμονα επί θρησκευτικών θεμάτων Baha Bey, το όλο εγχείρημα της ιδρύσεως αυτοκεφάλου εκκλησίας δεν θα ευσταθούσε νομοκανονικώς χωρίς την παρουσία και τη συμμετοχή σε αυτό κάποιων εκ των κορυφαίων ιεραρχών της Ανατολής.

Ο Ικονίου, τηρώντας στάση παρελκυστική, ζήτησε να του δοθεί άδεια όπως μεταβεί στην Άγκυρα, όπου και παρέμεινε αναλώνοντας χρόνο με συζητήσεις για το ζήτημα. Ο Μελέτιος έφθασε πρώτος στην Καισάρεια. Το Μάιο, στη Μονή του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου στα Φλαβιανά (Zincidere) -με πρωτοβουλία του Παπα-Ευθύμ- συγκλήθηκε μία προσωρινή επιτροπή ώστε οι διαδικασίες για την ίδρυση της νέας «Εκκλησίας» να προχωρήσουν. Πρόεδρος υποχρεώθηκε να αναλάβει ο επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος, αντιπρόεδρος ανέλαβε ο Φίλιππος Τσεκέογλου από την Αττάλεια και γενικός γραμματέας ένας δικηγόρος από την Αλικαρνασσό, ο Σταμάτης Πουλόγλου. Στα τέλη του μηνός η επιτροπή εξέλεξε ένα συμβούλιο στο οποίο συμμετείχαν σύμφωνα με κάποιες πηγές 40 ή 80 μέλη, κληρικοί και λαϊκοί από διάφορες περιοχές της Ανατολής.

Προϊόν των εργασιών του συμβουλίου υπήρξε ο καταστατικός χάρτης για την ίδρυση της νέας «Εκκλησίας», υπό τον όρο όμως να παύσουν τα διωκτικά μέτρα σε βάρος των Χριστιανών της Ανατολής. Αντίγραφό του υποβλήθηκε στον διοικητή (mutasarrif) της Καισάρειας. Στις 16 Ιουλίου του 1922 το συμβούλιο ανακοίνωσε ότι οι «Τούρκοι» Ορθόδοξοι Χριστιανοί της Ανατολής αποφάσισαν να διακόψουν κάθε δεσμό με το Ορθόδοξο Πατριαρχείο και να ιδρύσουν την «Ανεξάρτητη Τουρκορθόδοξη Εκκλησία». Γνωστοποιούσε ακόμη την απόφαση για την μετάφραση της Αγίας Γραφής στην τουρκική και την έκδοση εφημερίδας με τίτλο «Ηχώ της Ορθοδοξίας στην Ανατολή» (*Anadolu'da Ortodoksluk Sadâsî*). Καλούσε τον Μητροπολίτη Προκόπιο και τον Επίσκοπο Γερβάσιο να προσέλθουν στην Καισάρεια για την περάτωση του όλου εγχειρήματος και την κυβέρνηση να επισπεύσει τις διαδικασίες για την ίδρυση της νέας «Εκκλησίας».

Παρά το γεγονός ότι τελούσαν ουσιαστικά εν ομηρεία στην Άγκυρα, οι δύο ιεράρχες Προκόπιος και Γερβάσιος αντέδρασαν έναντι της όλης μεθοδεύσεως, χαρακτηρίζοντας τη διαδικασία αντικανονική. Υποχρεώθηκαν ωστόσο να μεταβούν και αυτοί στην Καισάρεια, (22 Ιουνίου). Εκεί συνέχισαν να τηρούν την ίδια τακτική της φθοράς του χρόνου. Ζήτησαν από την κυβέρνηση να τους αποσταλεί το ακριβές σχέδιο αναφορικά με την ίδρυση της νέας «Εκκλησίας». Το σχέδιο έφθασε στα χέρια τους μαζί με την έκφραση της δυσαρέσκειας της Άγκυρας για την καθυστέρηση, η οποία θα μπορούσε να προκαλέσει «αντιδράσεις» σε βάρος των Χριστιανών Ορθοδόξων από την πλευρά των εθνικιστών. Ο εκπρόσωπος της Αγκύρας ζήτησε από τον Προκόπιο, ως ένδειξη καλής θελήσεως να χειροτονήσει νέο επίσκοπο χωρίς να ζητήσει την έγκριση του Πατριαρχείου.

Ενώ οι ιεράρχες μελετούσαν το σχέδιο, στις 13/26 Αυγούστου η εφημερίδα (όργανο του συμβουλίου) ανακοίνωσε την ανάδειξη του Παπα-Ευθύμ σε Μέγα Οικονόμο με ευρύτατες αρμοδιότητες στη ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ της κυβερνήσεως και των Χριστιανών Ορθοδόξων της Ανατολής. Ο Προκόπιος, του οποίου οι σχέσεις με τον Παπα-Ευθύμ συνέχισαν να είναι τεταμένες, δεν αναγνώρισε το νέο του τίτλο και επιχειρούσε με κάθε τρόπο να κερδίσει χρόνο, ώστε ούτε στην ολοκλήρωση του εγχειρήματος να συντελέσει, αλλά και ούτε να εκθέσει σε μεγαλύτερο κίνδυνο τον Ορθόδοξο πληθυσμό της Ανατολής. Οι εξελίξεις στο ελληνοτουρκικό μέτωπο, καθώς και οι πιέσεις από τους τοπικούς Χριστιανούς προεστώτες και την κυβέρνηση, τον υποχρέωσαν να δεχθεί τελικά να εγκρίνει το σχετικό με την ίδρυση «Τουρκορθοδόξου Πατριαρχείου» έγγραφο. Το συμβούλιο ανέδειξε τον ίδιο τοποτηρητή του νέου «Πατριαρχικού Θρόνου» καθώς και τους Γερβάσιο και Μελέτιο Μητροπολίτες Πόντου και Ικονίου αντίστοιχα. Ικανοποιήθηκε ακόμη η απαίτηση της Άγκυρας να χειροτονηθεί νέος ιεράρχης. Ο Προκόπιος ανέδειξε ως Επίσκοπο Αγκύρας, στη θέση του Μητροπολίτου Γερβασίου που βρισκόταν στην Πόλη, τον Ηγούμενο της Μονής των Ταξιαρχών Κωνσταντίνο.

Μετά και αυτά οι ιεράρχες διέκοψαν κάθε επικοινωνία με τον Παπα-Ευθύμ, ο οποίος φιλοδοξούσε να αναδειχθεί επίσκοπος. Κατάφεραν ακόμη να επιτύχουν και τον κατευνασμό της Αγκύρας. Όπως σημειώνει ο Αλεξανδρής, μετά και τη νίκη των τουρκικών όπλων η Άγκυρα έπαψε να δείχνει το ίδιο ενδιαφέρον για το μέλλον της «Τουρκορθοδόξου Εκκλησίας». Η κατάσταση της υγείας του Προκοπίου είχε στο μεταξύ επιδεινωθεί σοβαρά και στις 30 Μαΐου του 1923 πέθανε. Ο Παπα-Ευθύμ άφησε την Καισάρεια και εγκαταστάθηκε στην Άγκυρα.

Με βάση τις υπάρχουσες σήμερα πληροφορίες είναι αναμφίβολο το γεγονός ότι η ιδέα της ιδρύσεως «Ανεξαρτήτου Τουρκορθόξου Εκκλησίας» προέκυψε ως αποτέλεσμα του πολιτικού σχεδιασμού της κυβερνήσεως της Αγκύρας στα χρόνια του Μικρασιατικού Πολέμου, το 1921.

Όπως πληροφορούμαστε από την εργασία του Dr. Erdal İbrahim (σελ. 339), πρόταση νόμου για την ίδρυση «Τουρκορθόξου Πατριαρχείου» είχε υποβληθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης (Κυβέρνηση Αγκύρας) στη Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση (παραπέμπει σχετικά στο φύλλο της εφημερίδος «İkdam» της 3^{ης} Μαΐου 1921). Ο Αλεξανδρής μάλιστα γράφει ότι το πρώτο κείμενο που αναφέρεται στην ίδρυση «Ανεξαρτήτου Τουρκορθόξου Εκκλησίας» εμφανίζεται στην εφημερίδα που εκδιδόταν από τους εθνικιστές στην Άγκυρα «Hakimiyet-i Milliye» την 1^η Μαΐου 1921.

Ο δε Sofuoğlu μνημονεύει χαρακτηριστικά: «[...] Μπροστά σε αυτή την κατάσταση [σχολιάζει παραπάνω την «πολιτική ρωμιοποίησης» (rumlaştırma politikası) που «ασκούσε» το Ορθόδοξο Πατριαρχείο στους «Τούρκους», όπως τους χαρακτηρίζει, Ορθόδοξους Χριστιανούς της Ανατολής] το υπουργικό συμβούλιο [της Κυβερνήσεως της Αγκύρας] στη συνεδρίαση της 1^{ης} Μαΐου 1921 επελήφθη του ζητήματος και αποφάσισε τη σύσταση Τουρκορθόξου Εκκλησίας. [...]». Στο παράρτημα του βιβλίου του περιλαμβάνει και το σχετικό αιτιολογικό - σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, το οποίο φέρει ημερομηνία 19 Μαΐου / 1 Ιουνίου 1921 (1 Haziran 1337).

Erdal İbrahim *Türk Basınına Göre; Ortodoks Türklerin Milli Mücadeledeki Tutumu*, στο «Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi», No 35-36, Μάιος - Νοέμβριος 2005, σελ. 333-343 (εδώ σελ. 339) στο δικτυακό τόπο <<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/45/788/10115.pdf>> - **Αλεξανδρής Αλέξης**, ό.π. σελ. 177 - **Sofuoğlu Adnan** *Fener Rum Patrikhanesi ve Siyasi Faaliyetleri*, İstanbul 1996, σελ. 146, 245-248.

ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΕΘΝΙΚΙΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ «ΤΟΥΡΚΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

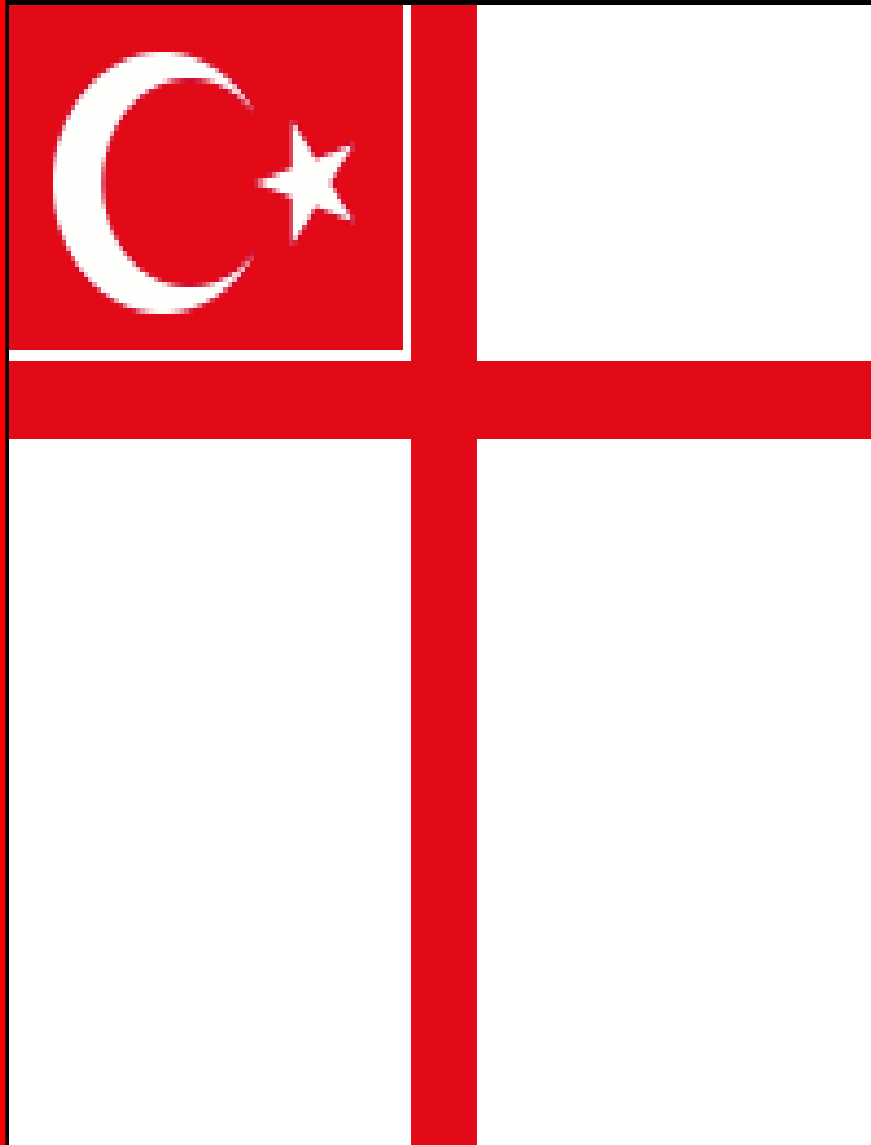
Να αντιμετωπίσουν - περιορίσουν τη δράση του Ορθοδόξου Πατριαρχείου, τη σχετική με την προστασία του ποιμνίου του, που εκδηλώνόταν προς το εσωτερικό και το εξωτερικό καθώς και να ελαχιστοποιήσουν την «αντεθνική επιρροή» που ασκούσε η Μητέρα Εκκλησία στο ρωμείο πληθυσμό της Ανατολής.

Να αποκτήσουν «ερείσματα» μεταξύ των (Ρωμιών) Ορθοδόξων Χριστιανών της έσω Ανατολής (İç Anadolu) καθώς και του Πόντου ώστε να τα χρησιμοποιήσουν στο διπλωματικό πεδίο (εξωτερικό - ελληνικές διεκδικήσεις υπέρ των αλυτρώτων ομογενών, κ.λπ.).

Να δημιουργήσουν συνθήκες κατατριβής μεταξύ της Μητέρας Εκκλησίας και της σχισματικής «εκκλησίας» που θα δημιουργούταν.

Η «Τουρκορθόδοξος Εκκλησία» θα διατηρηθεί ως «θεσμός» από το νέο Τουρκικό Κράτος και θα χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο άσκησης πολιτικής σε σχέση με το Ορθόδοξο Οικουμενικό Πατριαρχείο και την εναπομείνασα (μετά τη Λωζάννη) Ρωμιοσύνη της Πόλης.

Η «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΤΟΥΡΚΟΡΘΟΔΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΝΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ ΘΥΜΑΤΑΙ...

«ΤΟΥΡΚΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΕΔΡΑ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ 1923

Για τους αγνοούντας τη σύγχρονη Ιστορία του Ελληνισμού του εν Τουρκία, η άνω επικεφαλίδα είναι αίνιγμα, είναι σταυρόλεξο. Και όμως παρ' ολίγον πραγματικότης. Αρχιτέκτων: Ένας απλός παπάς, παράδοξος, λίγο τρελλός, πολύ επικίνδυνος, αιρετικός και παρ' ολίγον κυρίαρχος σχισματικός. Ο περιβόητος παπα Ευθύμ, από το χωριό Μεταλλεία της βόρειας Καππαδοκίας. ΚΕΣΚΙΝ ΜΑΝΤΕΝ.

Φωνή διαπεραστική, ρήτορας απίθανος, αδύνατος, μικρόσωμος διαβολεμένος τύπος. Τουρκόφιλος, μισέλλην. Ξύπνιος πολύ.

Ενεφανίσθη μετά την καταστροφή της Σμύρνης, εις την Κωνσταντινούπολη, εφημέριος νομίζω της Παναγίας του Βαλουκλή.

Ήμουν 12 ετών. Παίζαμε, όλα τα παιδιά στην πλατεία Μονής, στα Φλαβιανά Καισαρείας. Έδρα Εξαρχίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου, το έχουμε πει και άλλες φορές, σε άλλες αφηγήσεις συμβάντων στην Καππαδοκία.

Παραμονή 6 Αυγούστου 1923, της Μεταμόρφωσης. Γιορτάζει η επώνυμος εκκλησία του χωριού, στην τουρκική γειτονιά όμως.

Δεν θα λειτουργήσει. Τα γεγονότα της Σμύρνης, από έτους έχουν επηρεάσει τα πάντα εδώ. Από την 1/6/23, κάθε 15-20 ημέρες, έρχεται το κάποιο τμήμα της Στρατιάς Τρικούπη, στην Ψηλή Εξοχή του χωριού μας, προς τέρψη τάχα, αλλά προς κατάπτωση του ηθικού των πέριξ Ρωμηών, με το πέρασμα, συντεταγμένο, των αιχμαλώτων αυτών, μετά την ήττα στο Αλη-Βεράν, στο Σαγκάριο.

Σχέδιο εκφοβισμού, καταπτώσεως. Μου τα έχει εξηγήσει κατά κάποιον τρόπον η μητέρα μου Ναυσικά, τέως δασκάλα επί μακρόν στην Καππαδοκία γενικά, γνωστότατη για την εξυπνάδα της, για τη γλαφυρότητα της στην τουρκική γλώσσα και δημοφιλής.

Αξια γυναίκα, ανδρογυναίκα τη λέγανε.

Με ετοιμάζει η μαμά: Λουτρό, έτοιμα τα γιορτινά μου για αύριο, νουθεσία, προσοχή.

Στην εκκλησία της Μονής, Μεγάλη Λειτουργία. Μου εξηγεί πολλά, ανάλογα με την ηλικία μου:

Πρόβα τζενεράλε αύριο, για ανακήρυξη Πατριάρχη, ανεξάρτητου από τον Οικουμενικό της Πόλης. Μητροπολίται 12, μου λέγει ανάλογοι παπάδες και διάκοι από τις άλλες Μητροπόλεις. Υποψήφιος Πατριάρχης ο περίφημος Προκόπιος Ικονίου. “Αελευκασμένος Ιεράρχης 80 ετών” μου τονίζει η μητέρα μου. Εισαγωγή στον... Πλάτονα που λέμε. Μετρημένα λόγια, σοβαρά, κατανοητά όμως από μένα. Θυμάμαι καλά, τα νιώθω κάπως καλά!

Την άλλη μέρα: Εκκλησιασμός όλων των κατά κάποιον τρόπον “καλών” του χωριού, του καλού κατεστημένου της πόλεως Καισαρείας, των αρμοδίων τουρκικών αρχών και των κοινοτικών της πέριξ Ρωμηοσύνης. Οπωσδήποτε κάποια συγκίνηση, κάποια αλλιώςτικη μέρα. Φοβισμένοι είμαστε κάπως, παρουσία τζανταρμάδων, ήγουν χωροφυλάκων. Επίσημη ημέρα. Αρχίζει η λειτουργία: Βυζαντινή μεγαλοπρέπεια: Έξι Μητροπολίτες, δώδεκα παπάδες και δώδεκα διάκοι. Τα θυμάμαι εναργέστατα. Στη μέση σε στημένο θρόνο, ο υποψήφιος Πατριάρχης Προκόπιος Ικονίου. Επιβλητικός, ασπρομάλλης, πλούσια γένια, χλωμός. Ψάλλει ο χορός τα σχετικά, γίνονται κάτι προκαταρκτικές χειροτονίες, εντυπωσιακά πράγματα. Στο παγκάρι, στο κέντρο του ο παπα-Ευθύμ, σπινθηροβόλος. Γεράκι. Γύρω, τουρκικές αρχές, οι επίσημοι. Οπωσδήποτε, εντυπωσιάζονται, αυτοί κι εμείς όλοι. Μετά, άκρα σιωπή, στον άμβωνα ο ρασοφόρος “προδότης” αιρετικός, σχισματικός και άλλα πολλά ...ικός! Σιωπηρώς βέβαια, ενδομύχως.

Αρχίζει: Διέλαμψεν ως ο ήλιος, στο σκοτεινό στερέωμα, ο Γαζής, ο νικητής ο Κεμάλ πασάς, ο μέλλον αναμορφωτής... κ.λπ. κ.λπ. Ρήτωρ, όχι αστεία. Αιχμαλωτίζει ο άτιμος, φωνή και γλαφυρότης... αρχαίου ρήτορα.

Το κατεστημένο της Καισαρείας, καλώς κακώς, παρόν, χειροκροτεί, επιδοκιμάζει, παρασύρεται το υπόλοιπον εκκλησίασμα, χειροκροτεί και αυτό.

Άξιος, άξιος και τα τοιαύτα. Αλλ' όμως κατήφεια, εμφανής. Ο Προκόπιος, χλωμός με βλέμμα απλανές, σοβαρός.

Τελειώνει η λειτουργία, τα σχόλια περιττεύουν.

Έξω στην πλατεία, κόσμος του χωριού, Ρωμηοί και Τούρκοι, απόσπασμα χωροφυλακής, παράταξη, γιορτή.

Σε κάποιο παράθυρο στον χονδρό τοίχο της Μονής, προς την πλατεία, ο ρασοφόρος παπά-Ευθύμ, απόβλητος του Πατριαρχείου, αρχίζει πάλιν να ομιλεί, να εκθειάζει, να κάνει κάπως εισαγωγή στο πρόγραμμα του υπό σύστασιν Πατριαρχείου των τουρκορθοδόξων χριστιανών, τελειώνει, λύεται η συγκέντρωση, φεύγουν οι αρχές, φεύγουν τα πολυτελή λαντό με τους Ρωμηούς της Καισαρείας, το κατεστημένο, το τονίζω, ακολουθεί η συνοδεία όλη του Προκοπίου Ικονίου, οδεύει προς Καισάρειαν.

Συμβούλιο την επομένην κ.λπ. Πιέσεις στον «υποψήφιον Πατριάρχη» να αποδεχθεί το χρίσμα.

Δεν θυμάμαι πόσες μέρες μετά, ήμουν 12ετής όπως είπαμε.

Αιφνιδίως μαθαίνουμε, ο έγκλειστος Προκόπιος, δεν κατορθώνει να πάρει απόφαση, σπάζει όμως υπό την πίεση του κατεστημένου και “συγκοπή καρδιάς του Ιεράρχου” ανακοινώνει η αρμόδια Αρχή και “αποδημία εις Κύριον”. “Εκοιμήθη ο κυρός Προκόπιος εν Χριστώ” προστίθεται και κάπως κλείνει το θέμα.

Τα θυμάμαι όλα καλά. Επίσης θυμάμαι καλά: Οι Τούρκοι της περιοχής έχουν καλμάρει παρά τον αρχικόν εκτραχηλισμόν του υποδαυλισμένου όχλου. Οι Ρωμηοί γίνονται αληθινοί Τούρκοι υπήκοοι, λένε. Έντεχνοι διαδόσεις του περιβάλλοντος του “σχισματικού κύκλου” αλλά πρέπει να το ομολογήσουμε: Γλυτώσαμε οι Ρωμηοί των κάτω της Άγκυρας από πολλά δεινά, ίσως από λεηλασίες, από εγκληματικές ενέργειες, γνωστές και κατανοητές σε όμοιες περιπτώσεις. Οι απειλούμενες συνέπειες της εκβολής των Γιουνάνηδων, του ελληνικού στρατού δηλαδή, από την Μικρασίαν, εξεφυλίσθησαν τρόπον τίνα, ώσπου κατέφθασαν οι επιτροπές εξ Ελλάδος, μικτές επιτροπές εφαρμογής της συνθήκης της Λωζάννης και επισήμως πλέον ήρξατο δειλά δειλά η Ανταλλαγή, το περίφημο ιστορικό Μουμπαντελέ. Το ξερρίζωμα!

Ξερρίζωμα βεβαίως, αλλ' ιστορική αναγκαιότητα. Οπωσδήποτε ο θάνατος του Προκοπίου προσέφερε κάποια ανάπαυλα στην αρχή και εθεωρήθη κατόρθωμα η αποφυγή τρομοκρατικών και οχλοκρατικών ενεργειών.

Οπωσδήποτε υπήρξε ακουσία η προσφορά του παπα-Ευθύμ στην αποφυγή πολλών δεινών... Ακουσία οπωσδήποτε αλλά το ομολογούμεν, πρέπει να το ομολογήσομεν. Αποφυγή εκτροπών όχι αγνώστων στη Ρωμηοσύνη γενικά στην Τουρκία, εξ αιτίας, έστω και ακουσίως φυσικά του προγράμματος, του σχεδίου ιδρύσεως σχισματικού τουρκορθόδοξου Πατριαρχείου του παπα-Ευθύμ.

“Ερρέτω ες κόρακας” οπωσδήποτε, που λέγανε οι αρχαίοι Έλληνες και ας το επαναλάβουμε και εμείς “Ερρέτω εις... Διάβολον” ο προδότης.

Πάντως 65 χρόνια, τα έχω τα συμβάντα αρκετά καθαρά συντεταγμένα στο τότε παιδικό μου μυαλό.

Τα αναπλάθω και τα διηγούμαι κατά σειράν, νομίζω αρκετά κατανοητά τώρα, ογδοηκονταετής περίπου σήμερα.

Δεν χάνουμε τίποτε, αν τα διαβάσουμε. Ιστορικά συμβάντα! Έστωσαν ακόμη και ως εγκυκλοπαιδικαί γνώσεις. Κακό δεν κάνει!

(σημ. έχει διατηρηθεί η ορθογραφία του πρωτοτύπου κειμένου)

ΜΙΑ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ΧΩΡΙΣ ΠΟΙΜΝΙΟ

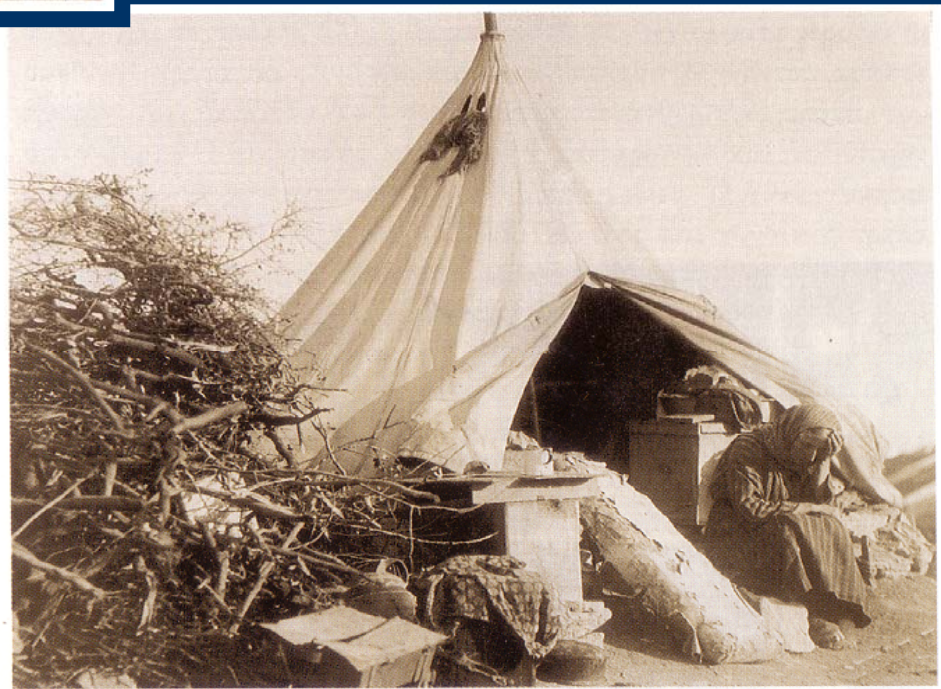
Παρά τις δυστάμενες απόψεις κυβερνητικών και άλλων παραγόντων στην Άγκυρα για την τύχη των Ρωμιών της έσω Ανατολής - Καππαδοκών (σημαντικές προσωπικότητες του εθνικιστικού κινήματος είχαν ταχθεί κατά της ανταλλαγής τους στηρίζοντας τις απόψεις τους σε θεωρίες που παρουσίαζαν τους πληθυσμούς αυτούς ως τουρκικής καταγωγής) η απόφαση στη Λωζάννη για την παραμονή του Ορθοδόξου Πατριαρχείου στο τουρκικό έδαφος είχε ως αποτέλεσμα η τουρκική πλευρά να απαιτήσει αυτοί να συμπεριληφθούν στην σύμβαση της ανταλλαγής.

Ο Παπα-Ευθύμ θα επιχειρήσει να πείσει την κυβέρνηση να κάνει διάκριση μεταξύ των ελληνοφώνων και τουρκοφώνων Ορθοδόξων και τους δεύτερους να εξαιρέσει από το καθεστώς των ανταλλαξίμων, ώστε να μπορέσει να διατηρήσει ο ίδιος ένα ποίμνιο. Ο Αλεξανδρής αναφέρει ότι οι προσπάθειές του αυτές -ατελέσφορες εν τέλει- συνεχίστηκαν μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου του 1923.

Οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί της Ανατολής και του Πόντου, ελληνόφωνοι ή τουρκόφωνοι, υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τις πατρογονικές τους εστίες. Ωστόσο, ο ίδιος και η οικογένειά του, καθώς και κάποιοι από το περιβάλλον των στενών του συνεργατών, με απόφαση της κυβερνήσεως θα εξαιρεθούν της ανταλλαγής.

Morgenthau Henry *Η Αποστολή μου στην Αθήνα*, Αθήνα 1994, σελ. 50,90

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ Ο ΠΑΠΑ-ΕΥΘΥΜ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΝ ΤΗΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ

Sofuoğlu Adnan,
ό.π., σελ. 249-250.

T. C.

BAŞBAKANLIK
CUMHURİYET ARŞİVİ

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekalet
Kalem-i Mahsus Müdiriyeti
Adet
744

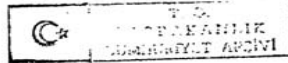
Kararnâme

Papa Eftim Efendinin Harekat-ı Milliyenin iptidasından beri Türkiye dâvâsiyle alâkadar görünmesi ve Patrikhane ile arasındaki vaziyet nazari itibare alındığı takdirde efrâd-ı ailesinin mübâdeleye tabi olması ducâr-ı felâket olacağı muhakkak bulunduğundan bu hususta bir karar ittihazı talebini havi Dahiliyye Vekâlet-i Celilesinin 20.8.340 tarih ve Emniyyet-i Umumiyye Müdiriyyeti 3798 numaralı tezkiresi üzerine mumâ-ileyh para Eftim Efendi ve allesinin İstanbul'da yerleşmesine müsade itâsı İcra Vekilleri Hey'etinin .8.340 tarihli ictimainda karargir olmuştur. 3.8.340

Türkiye Reis-i cumhuru
Gazi M. Kemâl

Başvekil ve Hariciyye Vekili
İsmet
Müdafaa-i Milliyye Vekili
Kazım
Adliyye Vekili
Mustafa Necati
Dahiliyye Vekaleti Vekili
Dr. Refik
Maliyye Vekili
Mustafa Abdülhalik
Maarif Vekili
Vasıf
Nafia Vekili
Süleyman Sırrı
Ziraat Vekili
Zekai
Ticaret Vekili
Hasan Hüsnü
Sıhhiyye ve Muavenet-i İctimaiyye Vekili
Dr. Refik
Mübadele, İmar ve İskan Vekili
Rafet

ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ
ΕΓΓΡΑΦΟ (ΣΤΗΝ
ΟΣΜΑΝΙΚΗ
ΓΡΑΦΗ) ΤΗΣ
ΠΑΡΑΠΑΝΩ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

54-

تورکيه جمهوريتي

باسم دولت
قلم عثماني مدرسي
عدد
۱۹۹۷

آقره

هـ

تاریخ

باید انجمن اختیاریه حرکات مبرهنه آیتلاندیه بری تورکیه دعوایه معلومدا - کورنی دلیله قیاسیه
آیتلاندیه که در حقیقت نظر انجمنه آیتلاندیه تقدیریه از انجمنه معلومدا تاریخ اولی در حقیقت معلومدا
در بعضی مکتوبه برلین مکتوبه برلین برلین انجمنه معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا
تاریخ دانسته معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا
آیتلاندیه برلین معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا معلومدا
تاریخ معلومدا - ۱۹۹۷

تورکيه جمهوريتي
قلم عثماني مدرسي

با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی
با سردار دها چورکی

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

Ο Παπα-Ευθύμ έφθασε στη Πόλη στις 21 Σεπτεμβρίου του 1923, συνοδευόμενος από τον Saffet Bey (Arikan), αδελφό του διευθυντή της αστυνομίας στην Άγκυρα Dilaver Bey. Ο Ergene αναφέρει ότι πήγε στη Κωνσταντινούπολη μετά από απαίτηση του τότε πρωθυπουργού Ali Fethi Bey {(Okyar): ας σημειωθεί εδώ ότι πρωθυπουργός εκείνη την περίοδο ήταν ο Mustafa İsmet Bey (İnönü) και όχι ο Fethi του οποίου η κυβέρνηση ανέλαβε τα καθήκοντά της στις 22 Νοεμβρίου του 1924} για να μεταφέρει τις απαιτήσεις της κυβερνήσεως στο Πατριαρχείο. Ο Μπενλίσοϊ, παραπέμποντας και σε άλλο κείμενο, αναφέρει ότι, σύμφωνα με ισχυρισμό του ιδίου του Ευθύμ, στάλθηκε από την κυβέρνηση στην Πόλη για να αποτρέψει πιθανή σφαγή της ρωμέικης μειονότητας όταν ο τουρκικός στρατός θα παραλάμβανε την πρωτεύουσα από τις συμμαχικές δυνάμεις (Οκτώβριος 1923).

Στις 26 Σεπτεμβρίου συναντάται με τον Τοποτηρητή του Θρόνου Μητροπολίτη Καισαρείας Νικόλαο. Στην πρώτη αυτή επαφή, όπου θα τύχει καλής υποδοχής στο Πατριαρχείο, θα ισχυριστεί ότι η παρουσία του αποσκοπούσε στο να αποκτήσει ο ιερός θεσμός την παλαιά του αίγλη. Θα απαιτήσει την παραίτηση του Πατριάρχου Μελετίου, την εκλογή στη θέση του ενός τουρκόφωνου ιεράρχου και την απομάκρυνση έξι ιεραρχών, μελών της Ιεράς Συνόδου, με το αιτιολογικό ότι οι έδρες τους βρίσκονταν εκτός των ορίων του Τουρκικού Κράτους.

Δύο ημέρες αργότερα το Πατριαρχείο μετέβαλε στάση έναντι του Παπα-Ευθύμ. Η Ιερά Σύνοδος αποφάσισε να διακόψει την επικοινωνία μαζί του.

Ergene Teman, ό.π., σελ. 59-60 - **Alexandris Alexis** *The Greek Minority of Istanbul and the Greek-Turkish Relations 1918-1974*, Athens 1992, σελ. 152-153 - **Αλεξανδρήs Αλέξης**, ό.π., σελ. 198 - **Benlisoy Fotis** *Papa Eftim...*, ό.π. σελ. 123

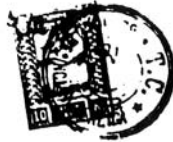
Στις 2 Οκτωβρίου, την ημέρα που τα τελευταία συμμαχικά στρατεύματα εγκατέλειπαν την Πόλη, ο Παπα-Ευθύμ, επικεφαλής μικρής ομάδος οπαδών του και συνοδεία αστυνομικών εισβάλλει στο Πατριαρχείο την ώρα που συνεδρίαζε η Ιερά Σύνοδος. Τελεσιγραφικώς επιβάλλει την έκπτωση του Πατριάρχου Μελετίου και την απομάκρυνση από το σώμα των έξι εκ των οκτώ μελών του με την αιτιολογία που αναφέρθηκε παραπάνω. Αντικαθιστά στη θέση του Τοποτηρητού τον Καισαρείας Νικόλαο με τον Κυζίκου Καλλίνικο. Δηλώνει ακόμη ότι θα παραμείνει στο χώρο του Πατριαρχείου έως ότου επτά νέα μέλη της προτιμήσεώς του γίνουν δεκτά να συμμετάσχουν στην Ιερά Σύνοδο και αναδειχθεί στη θέση του Πατριάρχου ιεράρχης που θα τύγχανε της αποδοχής της Αγκύρας.

Πιεζόμενη η Ιερά Σύνοδος θα υποχρεωθεί να τον διορίσει αντιπρόσωπο του Πατριαρχείου - Αποκριτάριο- στην Κυβέρνηση της Αγκύρας. Ο Παπα-Ευθύμ αφού απέσπασε 3.500 λίρες υπέρ βοήθειας των Καππαδοκών στην Ανατολή και εξασφάλισε μηνιαίο μισθό 500 λιρών για τον ίδιο, εγκατέλειψε την Πόλη για να επιβεβαιώσει τον νέο του τίτλο στην Άγκυρα. Εκεί θα συναντήσει, απρόβλεπτες για αυτόν, αντιδράσεις που οφείλονταν κυρίως στο γεγονός ότι η κυβέρνηση φοβόταν τις επιπτώσεις που θα μπορούσε να προκαλέσει η συμπεριφορά του στο διεθνές περιβάλλον σε σχέση με τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει το Τουρκικό Κράτος τις σχετικές με την προστασία των μειονοτήτων.

Στις 12 Οκτωβρίου ανακοινώθηκε η παραίτηση του Μελετίου και στις 6 Δεκεμβρίου του 1923 εξελέγη Πατριάρχης ο από Χαλκηδόνας Γρηγόριος {ο Ζ' (Ζερβουδάκης)}. Αντιτασόμενος στην εκλογή του συγκεκριμένου ιεράρχη, την επομένη ημέρα ο Παπα-Ευθύμ, επικεφαλής οπαδών του, εισβάλλει και πάλι στο Πατριαρχείο.

ΜΕΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΟΣΜΑΝΙΚΗ ΣΤΗ ΝΕΑ
ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΡΑΦΗ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΗΣ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΣΥΝΟΔΟΥ (ΜΕ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 4/17
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1923) ΠΡΟΣ
ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥΡΚΙΚΗ
ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΒΑΣΕΙ
ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ Ο ΠΑΠΑ-
ΕΥΘΥΜ ΔΙΟΡΙΖΟΤΑΝ
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΣ ΤΟΥ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

25

D-3730

PA TRİKHANE - İ MİLLET-İ RUM
İstanbul
Adet : 4823

T. C.
BEYOĞLU
5 INCI NO. 2111 Cİ
Tel. : 442878

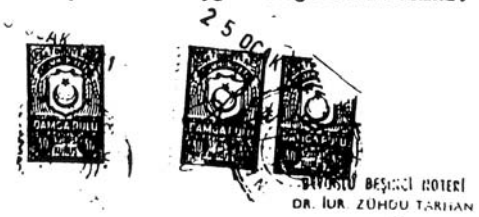
İstanbul'da mevcut metropolitlerden müteakik Sensinot meclisi - derecat itibariyle Erdek Metropolitisi Kalinikos efendinin tahtı riyasetinde olarak 4/Teqrinevvel/339 tarihine müsadif Pargembe gündü içtimaında - Türkiye Büyük Millet meclisi Hükümetinin nezdinde Rum Patrikhanesi mümessilliği ihdasına müteakik karar verildi. Anadolu'daki Ortodoks Hristiyanların ille cemaatlerinin vekili Umumi İkonomos Papa Eftim efendinin gerek Hükümeti muhteremimize ve gerekse Anadolu'daki Ortodoks Hristiyanlarına ve kiliselerine hakikat eden hizmetini mesküresi sensinot meclisince takdir olunarak Türkiye Büyük Millet meclisi Hükümeti nezdinde Patrikhane tarafından kondişine tevdi olunacak kaffai umur ve muamelatı takip ve rüiyet etmek üzere Selahiyeti vasıfalle mumailiyh müteakik Patrikhane mümessil ve vekili umumi intihab ve tayin edilmiştir. İgbu mazbata icabında ibraz edilmek üzere bittanzim mumailiyh yedine ita kılındı.

Nikaar Metropolitisi Agenankelos	Bursa Metropolitisi Kostantinos	
Kadıköy Metropolitisi Grigoriyos	İznik Metropolitisi Vasilios	
Sensinot Reisi Erdek Metropolitisi	Silivri Metropolitisi Ogenyos	Maçka Metropolitisi Kirillos
İnos Metropolitisi Yovakim	Söke Metropolitisi Tomas	

İbu mazbata suretinin dairemize Papa Eftim kenerol tarafından ibraz edilen eski Arab harfleri ile ve Türkçe ifade dzerine yazılı aslına ve loyyucunda saki konulan nüshasına uygun olduğuna tasdik ederim. 16/12/960

Beyoğlu 5.inci Noteri
Dr. İUR. Zühtü Tarhan
Mühür ve İmza

Bu suretin dairede saklı 16/12/1960 tarihli ve 42296 sayılı aslına uygun olduğu tasdik olunur.

Türk Ortodoks Patriği Eftim'in Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda, Rum Sen Sinod üyeleri tarafından Fener Rum Ortodoks Patrik vekilliğine, seçildiğini gösteren tarihi belgedir.

Δύο τουλάχιστον ιεράρχες κακοποιούνται. Δηλώνει ότι κατέλαβε το Πατριαρχείο «στο όνομα του Έθνους» και θα παραμείνει εκεί μέχρις ότου ακυρωθεί η συγκεκριμένη εκλογή και επαναληφθεί η εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη άλλου Πατριάρχου (ενδιαφερόταν για την εκλογή του Ροδοπόλεως Κυρίλλου στο Θρόνο). Απευθύνει επιστολή στον νέο Πατριάρχη την οποία υπογράφει παρουσιάζοντας έναν ακόμη τίτλο: «γενικός εκπρόσωπος όλων των ορθοδόξων κοινοτήτων». Δύο ημέρες αργότερα η τουρκική αστυνομία θα αποβάλει τον Παπα-Ευθύμ και τους μετά αυτού καταληψίες από τον χώρο του Πατριαρχείου. Στις 12 Δεκεμβρίου, προφανώς για να επιτύχει την μη αναγνώριση του νέου Πατριάρχου, ο Παπα-Ευθύμ κατηγορεί συγκεκριμένα μέλη της Ιεράς Συνόδου και τον Γρηγόριο για εσχάτη προδοσία. Την επομένη ημέρα θα πραγματοποιηθεί η τελετή της ενθρονίσεως και τέσσερις ημέρες αργότερα (17) η τουρκική κυβέρνηση δια του υπουργού της Δικαιοσύνης θα αναγνωρίσει την εκλογή του Γρηγορίου. Ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Mustafa Kemal Θα αποστείλει στις 25 του μηνός συγχαρητήρια επιστολή στον Πατριάρχη.

Alexandris Alexis *The Greek...*, ό.π., σελ. 153-156 - Benlisoy Fotis *Papa Eftim...*, ό.π. σελ. 123-125

Αντιλαμβανόμενος ότι η αυτού του χαρακτήρος επιθετική συμπεριφορά κατά του Πατριαρχείου δεν ήταν ανεκτή από την τουρκική κυβέρνηση -η οποία προσπαθούσε κατά εκείνη την περίοδο να ισορροπήσει στο εσωτερικό και να αποφύγει τις τριβές στο εξωτερικό- μετήλθε νέων τακτικών. Εστίασε το ενδιαφέρον του στην πλούσια ενορία του Γαλατά. Με την είσοδο στο νέο χρόνο (1924) στις 12 Φεβρουαρίου, μαζί με λίγους οπαδούς του, κατέλαβε το Ναό της Παναγίας της Καφφατιανής. Στις 19 του μηνός με απόφασή του το Ορθόδοξο Πατριαρχείο καθαίρεσε τον σχισματικό ιερέα. Επιπρόσθετα απευθύνθηκε προς την κυβέρνηση ζητώντας την επέμβασή της. Η Άγκυρα απήντησε πως το ζήτημα αποτελούσε εσωτερική υπόθεση των ορθοδόξων και δεν μπορούσε να λάβει θέση σε αυτό.

Η έδρα της «Τουρκορθόξου Εκκλησίας» μεταφέρθηκε από την Καισάρεια στην Πόλη, στον κατειλημμένο Ναό της Παναγίας. Στις 6 Ιουνίου ο Παπα-Ευθύμ συνεκάλεσε συνέδριο στο οποίο αυτός και οι ολιγοστοί οπαδοί του αποφάσισαν να διακόψουν τις σχέσεις της «Εκκλησίας» τους με το Πατριαρχείο. Σε μία προσπάθεια να αποκαταστήσει το Πατριαρχείο τα δικαιώματά του επί του Ναού της Παναγίας απέστειλε αντιπροσωπεία στο γενικό διοικητή (vâli) Κωνσταντινουπόλεως για να του γνωρίσει την διάθεσή του να αποστείλει επίσκοπο στην εκκλησία για να τελέσει τη λειτουργία στις 15 Αυγούστου. Η απάντηση του γενικού διοικητή μας παραδίδεται από τον Αλεξανδρή: «[...] *Βλέπω ότι θέλετε να διαταράξετε τη δημόσια τάξη. Οι άνθρωποί σας δεν πρέπει να πατήσουν στην εκκλησία, εκτός εάν θέλουν να βρεθούν αντιμέτωποι με πολυβόλα. [...]*».

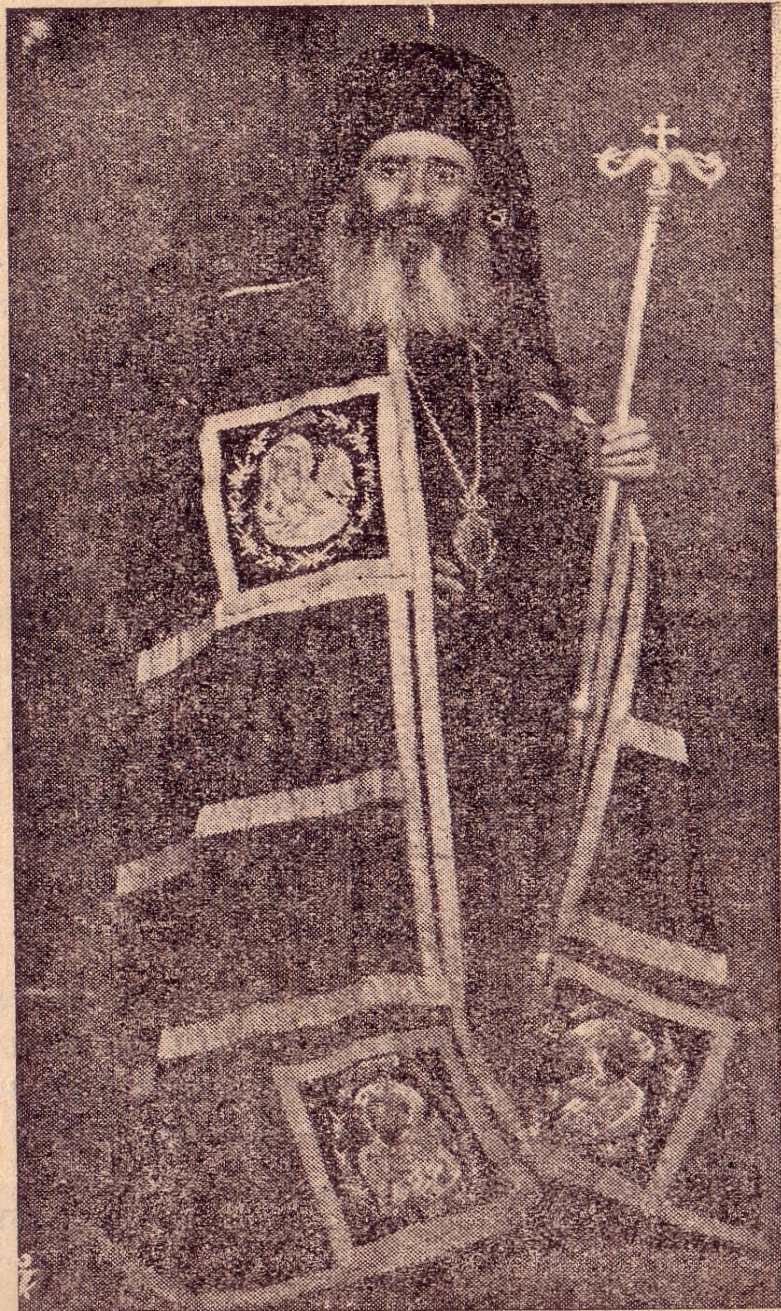
Ο Ιερός Ναός της Παναγίας της Καφρατιανής

Ένας σύγχρονός μας περιηγητής και μελετητής της Ιστορίας της Πόλης, ο Θρασύβουλος Παπαστρατής, σημειώνει στο έργο του: «[...] Ο ναός είναι σχεδόν πάντα κλειστός, όπως και οι άλλοι δύο καταληφθέντες. Μόνον ο νάρθηκας είναι συνήθως επισκέψιμος, αλλά, στα αλήθεια, ποιος τον επισκέπτεται; Σε κάποια μου επίσκεψη, όμως, είχα την τύχη να βρω την εκκλησία ανοιχτή. Γινόταν μάλιστα επισκευαστικές εργασίες. Η αλήθεια είναι πως ο ναός βρίσκεται σε καλή κατάσταση, πάντως όχι χειρότερη από αυτή των άλλων εκκλησιών της Πόλης. Βέβαια, στα Σεπτεμβριανά η Καφρατιανή δεν υπέστη ζημιά, ήταν υπό τη σιδηρά προστασία των κυβερνώντων. [...]»

Ενθαρρυσμένος από τη στάση αυτή των τουρκικών αρχών ο Παπα-Ευθύμ στις 3 Μαΐου σε συνέντευξη τύπου εξαπέλυσε επίθεση κατά του Πατριαρχείου, χαρακτηρίζοντάς το ως «κέντρο συνομοσίας». Κατέθεσε αγωγή σε βάρος του Πατριάρχου για το γεγονός της καθαιρέσεως και του αφορισμού του, απαιτώντας αποζημίωση 30.000 λιρών. Το δικαστήριο τον δίκαιωσε και επεδίκασε αποζημίωση σε βάρος του Γρηγορίου 500 λιρών.

**Ο ΠΑΠΑ-ΕΥΘΥΜ
ΕΝΔΕΛΥΜΕΝΟΣ ΜΕ
ΤΑ ΑΜΦΙΑ ΤΗΣ
ΑΡΧΙΕΡΟΣΥΝΗΣ
ΩΣ
«ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΩΝ
ΤΟΥΡΚΟΡΘΟΔΟΞΩΝ
ΕΦΤΙΜ ο Α΄»**

Ο Ιερός Ναός του Σωτήρος Χριστού

Σήμερα η εκκλησία δεν υπάρχει. Κατελήφθη 2 Απριλίου 1926 - Επεστράφη στο Πατριαρχείο το 1947. Κατεδαφίσθηκε το Μάιο του 1958, μετά από απαλλοτρίωση από το τουρκικό δημόσιο για λόγους ρυμοτομίας, ώστε να διανοιχθεί η οδός που θα συνέδεε το Καράκιοϊ με το Τοπχανέ.

Alexandris Alexis *The Greek Minority of Istanbul and the Greek-Turkish Relations 1918-1974*, Athens 1992, σελ. 169, 243, 272

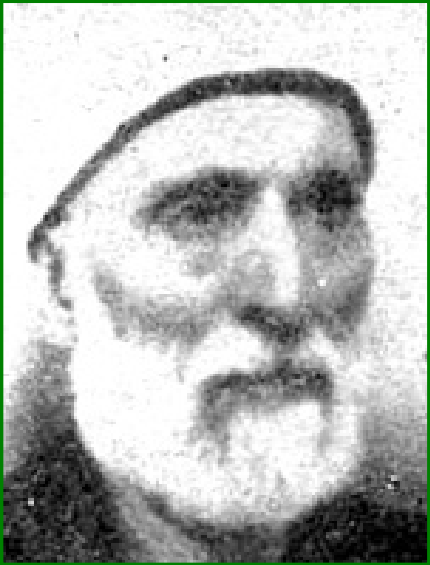
Ο «ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ» ΕΦΤΙΜ ο Α΄ ΚΑΙ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΚ ΤΩΝ «150» ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΤΟΥΡΚΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΘΕΙ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Στο πλαίσιο της «ελληνοτουρκικής προσεγγίσεως» στις αρχές της δεκαετίας του '30, κατά τη διάρκεια της επισκέψεώς του στην Τουρκία, ο Ελευθέριος Βενιζέλος έθεσε ως θέμα στην τότε Τουρκική Κυβέρνηση (πρωθυπουργός Mustafa İsmet İnönü, υπουργός Εξωτερικών Tevfik Rüşdü Aras) και το ζήτημα του Παπα-Ευθύμ. Επεδιώκετο ουσιαστικά η απομάκρυνσή του από την Τουρκία, ώστε το ελληνορθόδοξο ποίμνιο και η Μητέρα Εκκλησία να ανακουφισθούν από την οχλητική του παρουσία και δράση.

Ως αντίδοση η τουρκική πλευρά ζήτησε την απομάκρυνση από το ελληνικό έδαφος (Θράκη και Ανατολική Μακεδονία) αριθμού εκ των ανεπιθυμητών για τη νέα Τουρκία προσωπικοτήτων (εκ των γνωστών ως «150») που είχαν καταφύγει και εγκατασταθεί στις παραπάνω περιοχές και είχαν αναπτύξει -φιλομοναρχικοί και φιλόθρησκοι (Μουσουλμάνοι) όντες- αντικεμαλική δράση, η οποία είχε σημαντική απήχηση στο μουσουλμανικό πληθυσμό που δεν είχε ανταλλαγή.

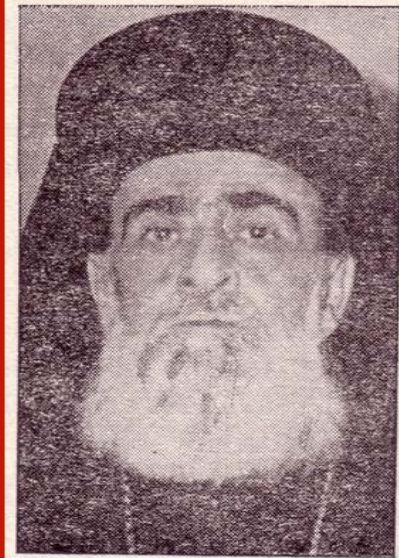
Όπως είναι ευνόητο, η στοχοθεσία της τουρκικής πλευράς εστιαζόταν στην εξάλειψη των στοιχείων εκείνων που δεν θα επέτρεπαν την άσκηση της επιρροής της Αγκύρας στην περιοχή της Θράκης, η οποία αποσκοπούσε στο σταδιακό εκτουρκισμό εκείνου του μουσουλμανικού στοιχείου της περιοχής που δεν αναγνώριζε ως τουρκική την ταυτότητά του, στην de facto δηλαδή μετατροπή της αναγνωρισμένης από τη Συνθήκη της Λωζάννης ως θρησκευτικής, σε εθνική μειονότητα.

ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ...

Ο Mustafa Sabri Efendi

Τον Απρίλιο του 1931 υποχρεώθηκε από την ελληνική κυβέρνηση να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος και κατέφυγε στο Κάιρο.

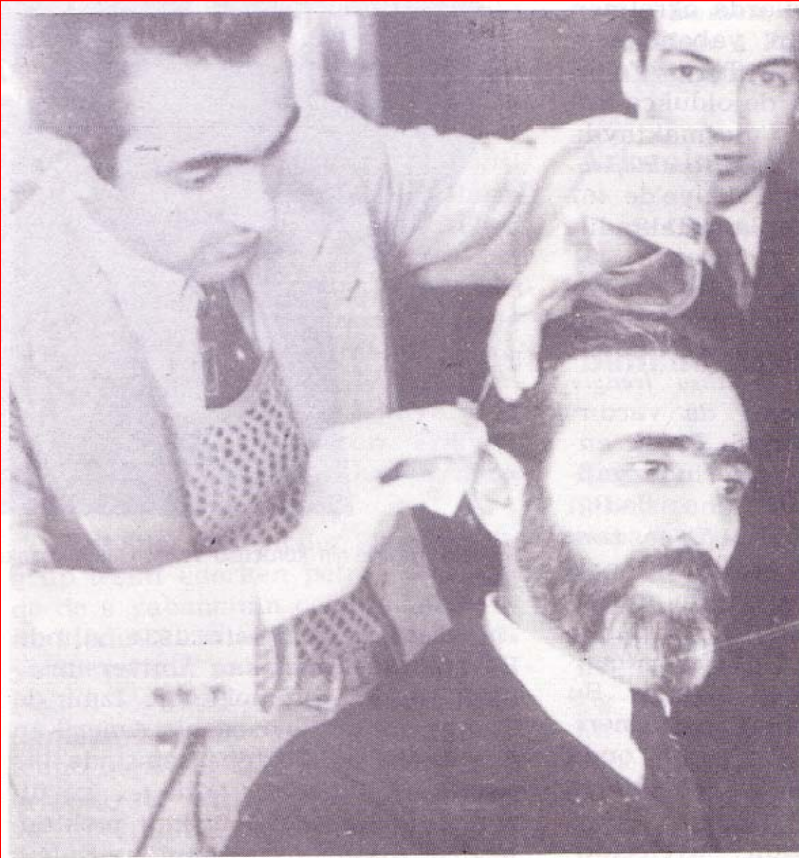

Ο Παπα-Ευθύμ

Παρέμεινε στην Πόλη και συνέχισε το «έργο» του.

ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΕΜΑΛΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ '30

Στις 21 Ιουνίου 1934 ψηφίστηκε ο νόμος για την απόκτηση επιθέτων από τους πολίτες του τουρκικού κράτους. Ο Παπα-Ευθύμ, μαζί με άλλα από το ρωμείο οικογενειακό του παρελθόν, άφησε πίσω και το παλαιό επίθετό του. Θα συνεχίσει πλέον τον βίο του ως Erenerol.

Kıyafet
İnkılâbından sonra
Türk Ortodoksları
Başpapazı Papa
Eftim yeni kıyafet
kanununa uygun
biçimde traş olurken
(3. 12. 1934).

Tuğlacı(yan) Pars(ek)
Çağdaş Türkiye, τόμ. 2,
İstanbul 1989, σελ. 731

Η «ΤΟΥΡΚΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ΚΑΙ ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΦΩΝΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ (GAGAVUZLAR)

«[...] Τις ημέρες [την περίοδο] του εθνικού αγώνα [Πόλεμος της Ανεξαρτησίας] ο βουλευτής Ατταλείας Hamdullah Suphi είναι ήδη ο πιο μεγάλος υποστηρικτής του Παπα-Ευθύμ. [...]»,

«[...] Ο Hamdullah Suphi είπε στον Atatürk “μην το κάνετε πασά μου, αυτοί [οι Καραμανλήδες] είναι γνήσιοι, γνήσιοι Τούρκοι, αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι Ρωμιοί, αυτούς ας τους εξαιρέσουμε από την ανταλλαγή”. [...]»,

«[...] Για να μπορέσει να διευρύνει το μέγεθος του ποιμνίου του Παπα-Ευθύμ, ο Hamdullah Suphi κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες. [...]».

Yeşilyurt Süleyman, ό.π., σελ. 22, 54, 63.

Η «Τουρκορθόδοξη Εκκλησία» σχετίζεται και με την προσπάθεια ελέγχου - χειραγωγήσεως από την πλευρά του Τουρκικού Κράτους του πληθυσμού των τουρκοφώνων Χριστιανών Ορθοδόξων (Γκαγκαούζοι) που ζουν στη Ρουμανία (και αλλού).

Η σύλληψη του εγχειρήματος αποδίδεται στον Hamdullah Subhi και τοποθετείται χρονικά την περίοδο της δεκαετίας του '30, τότε που αυτός υπηρετούσε ως πρεσβευτής της Τουρκίας στο Βουκουρέστι.

Το σχέδιο προέβλεπε τη μεταφορά από τη Ρουμανία και εγκατάσταση στην περιοχή του Μαρμαρά οικογενειών Γκαγκαούζων ώστε να καλλιεργηθούν οι δεσμοί μεταξύ αυτών και της Τουρκίας, αλλά και να ενισχυθεί το μέγεθος του πληθυσμού των «πιστών» της «Τουρκορθόξου Εκκλησίας».

Για το σκοπό αυτό, το 1935, μεταφέρθηκαν αρχικά περί τους 70 νέοι στην ηλικία Γκαγκαούζοι (κορίτσια και αγόρια) οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στην Τουρκία και ενεγράφησαν σε τουρκικά σχολεία.

Με την έκρηξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου όμως, οι συνθήκες δεν ευνοούσαν τη συνέχιση του εγχειρήματος.

Στους νέους που είχαν στο μεταξύ εγκατασταθεί και εισαχθεί στη διαδικασία τουρκοποίησης, στις 16 Σεπτεμβρίου του 1943, αποδόθηκε η τουρκική υπηκοότητα και ενεγράφησαν επισήμως ως μέλη της «Τουρκορθόξου Εκκλησίας».

Η διαδικασία τουρκοποίησης ενισχύθηκε και με την προτροπή προς την κατεύθυνση συνάψεως γάμων με τέκνα τουρκικών οικογενειών.

Με την πάροδο των χρόνων όμως, πολλοί από τους παραπάνω προτίμησαν να περάσουν στη θρησκεία του Προφήτη.

Μετά το (τότε) ατελέσφορο του εγχειρήματος, ο Παπα-Ευθύμ, προφανώς ενήμερος για το όλο σχέδιο, σε συνάντησή του με τον Hamdullah Bey παραπονέθηκε λέγοντας: «*Hamdullah Bey, τους εβδομήντα νέους μου μην τους διεκδικήσετε. Λείπουν εβδομήντα άτομα από τον κατάλογο του Ισλάμ;*».

ΔΥΟ ΕΓΓΡΑΦΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΑΣ

T. C.
DAHİLİYE VEKÀLETİ
Nüfus İlg. U. M.

Ş. 2. M.

Sayı:

72120-21

T. C.
BAŞBAKANLIK
CUMHURİYET ARŞIVI
Başbakanlık Tazminat Kurumuna

Hulâsa : 2/6/943

Gagavuz Türkleri H.

Romanya'dan gelerek Türk Vatandaşlığına kabul edilmiş bulunan Gagavuz Türklerinin nüfusa kayıtlarında ve verilen nüfus hüviyet cüzdanlarında din ve mezhepleri (Hiristiyan Ortodoks) olarak gösterilmekte, nüfus kütüklerinde ve hüviyet cüzdanlarında irk ve milliyet için mahsus bir sütun olmadığından Türk ırkından oldukları ayrıca işaret olunmamaktadır. Kendileri dinlerinin Hiristiyan olmakla beraber ırkan Türk bulunmalarına rağmen nüfus kayıtlarında bu cihetin tebarüz ettirilmemesi neticesinde Türk olmayan diğer Hiristiyanlardan tefrik edilemediklerinden bahisle nüfus kayıt ve hüviyet cüzdanlarının mezhep sütununa (Türk-Ortodoks) olduklarının dero edilmesini istemektedirler .

Nüfus kanununun 3 üncü maddesinde (sicilli nüfus zükür ve Ünasin isim ve göhretile Müslümanların dinini ve gayri müslim ehalinin din ve mezhebiyle hangi cemaata mensup olduğunu havi olacaktır .) denilmekte ve buna binaen Türk ırkından olmayan diğer Hiristiyanlar için Ermeni Katülük, Rum Ortodoks gibi cemaat kaydı konmaktadır .

Türk camiasına bağlılıklarını ve kafiye halinde memleketimize hicret arzuesunu izhar eden bu Hiristiyan Türklerin usulü dairesinde Vatandaşlığımıza alındıktan sonra nüfusa teşçillerinde ve nüfus hüviyet cüzdanlarının mezhep sütununda (Türk Ortodoks) kaydının konulmasında Vekâletimizce bir mahzur görülmektedir bulduğundan tensip kurulduğu takdirde keyfiyetin İcra Vekilleri Hey'etince tezekkürü ile bir karara bağlanmasına Yüksek müsaadelerini saygılarımla arz ve rica ederim .

Dahiliye Vekili

İsmail Uzun

Kabul
16.9.94
Ş. S

İcra V. H.
21.7.1943

2

Cevaben yazılacak evrakta : Cevap olduğu muharreratın tarih numarasıyla hangi daireye göndereceği belirtilmelidir.

030 10 125 860 3

26.9.93 3708

T. C. BAŞVEKÀLET KARARLAR DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ Sayı : —		Dosya işaretleri
T. C. BAŞBAKANLIK CUMHURİYET ARŞIVI		104
Formdan	Nomarası: 22120 Tarihi: 2.6.943	Dahiliye Vekillğine
Yazan memur	<i>K. Uğur</i>	
Yazı tarihi	15.9.943	2/6/943 tarihli ve Nüfus İlg.U.M.Ş.2. 72120-21/3113/
Muavin	<i>M. Kaya</i>	III3 sayılı tezekrelerine karşılıktır:
Beyaz eden	<i>M. Kaya</i>	Romanyadan gelerek Türk vatandaşlığına kabul edil-
Beyaz tarihi	12.9.943	mekte olan ve nüfus kayıtlarında me-
Karşılaşmalar		miş bulunan ve nüfus cüzdanlarında din ve mezhep-
Sadıra No.	3348	leri (Hiristiyan Ortodoks) olarak gösterildiği halde
Merbutun		nüfus kütüklerinde ve hüviyet cüzdanlarında irk ve
Sevk tarihi	25.9.943	milliyet için mahsus bir sütun olmadığından Türk ır-
Kaydeden		kandan oldukları ayrıca işaret edilmeyen Gagavuz
Düşünceler		Türklerinin Türk olmayan hiristiyanlardan tefrik
<i>çüzdanlarında din ve mezhepleri (Hiristiyan Ortodoks) olarak gösterilen</i>		edilebilmeleri için hüviyet cüzdanlarının mezhep sü-
<i>mulü daireninde vatandaşlığına alınmış olanlara nüfus teşçillerinde</i>		turnuna (Türk Ortodoks) kaydının konulması İcra
		Vekilleri Heyetinin 16/9/943 tarihli toplantısında
		muvafık görülmüş olduğunu arz ederim.
		Başvekil
		<i>Ş. S.</i> 23.9.
- 2 -		030 10 125 860 3 1

Hamdullah Subhi Bey (Tanriöver)

Κωνσταντινούπολις, 1885 - 1966

Ως σημαίων παράγοντας των Νεότουρκων δραστηριοποιήθηκε κυρίως στο χώρο της ιδεολογικής καθοδήγησης. Υπήρξε ιδρυτικό στέλεχος των (νεοτουρκικών) οργανώσεων «Τουρκικό Σωματείο» (Türk Derneği, 1909), Τουρκική Πατρίδα (Türk Yürdü, 1911), Τουρκική Εστία (Türk Ocağı, 1912), Σωματείο Τουρκικής Γνώσης (Türk Bilgi Derneği, 1913). Διετέλεσε πρόεδρος των «Τουρκικών Εστιών», βουλευτής Σαρούχαν στην τελευταία οσμανική βουλή και το 1920 συμμετείχε στη Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση της Αγκύρας ως βουλευτής Ατταλείας. Το 1923 εξελέγη βουλευτής Κωνσταντινουπόλεως. Την περίοδο 1931 - 1939 διετέλεσε πρεσβευτής της Τουρκίας στο Βουκουρέστι. Το 1943 εξελέγη βουλευτής Ίτσελ και το 1946 Κωνσταντινουπόλεως. Το 1950 εξελέγη και πάλι, με το ψηφοδέλτιο του Δημοκρατικού Κόμματος (το κόμμα των Mahmud Celal Bayar, Fuad Köprülü, Refik Koraltan και Adnan Menderes) βουλευτής Μαγνησίας (ανεξάρτητος) και το 1954, ως υποψήφιος με το ψηφοδέλτιο του ίδιου κόμματος, βουλευτής Κωνσταντινουπόλεως. Τελευταία απόπειρα συνέχισης της πολιτικής του σταδιοδρομίας υπήρξε η υποψηφιότητά του στις εκλογές του 1957, με το ψηφοδέλτιο του Κόμματος της Ελευθερίας (Hürriyet Partisi). Απέτυχε να εκλεγεί και από τότε, μέχρι τον θάνατό του, ιδιώτευσε.

Zeki Mehmet Türkiye Teracimi
Ahval Ansiklopedisi, İstanbul 1930-1931, σελ. 63 – *Yasamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi*, cilt II, İstanbul 1999, σελ. 608-609 – **Gövsa İbrahim Alâettin** *Türk Meşhurları Ansiklopedisi*, İstanbul 1946, σελ. 375-376

Ο Hamdullah Subhi Bey και περί αυτόν πληροφορίες από τουρκικό Who is Who της δεκαετίας του '30.

Hamdullah Suphi Beyefendi Hz.
Bükreşte Türkiye Cumhuriyeti Orta Elçisi.

«cimizdir. Hamiyeti vataniye ve te-tebbü merkezi olan kıymetli Türk Ocaklarını tesis etmekle bütün milletin şükranını kazanmıştır. Sabık İstanbul meb'usudur.

S. E. Hamdollah Soubhi Bey
Ministre de Turquie à Bucarest.

Ancien professeur, orateur remarquable, Hamdollah Soubhi Bey est aussi un grand éducateur du peuple dont il a mérité toute la reconnaissance en fondant ces admirables centres de culture et de civisme que sont les «Turk Odjaghi», (Foyers du Peuple). Il a été député de Stamboul avant d'être nommé ministre à Bucarest.

ΜΙΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ ΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΛΩΖΑΝΝΗΣ

Ο «Πατριάρχης» Ευθύμ με τηλεγράφημά του προς τον Πρωθυπουργό της Τουρκίας (ημερομηνίας 24 Ιουλίου 1956) Adnan Menderes τον καλεί, στο όνομα του ανθρωπισμού και τον σεβασμό του τουρκισμού, να υποχρεώσει ουσιαστικά τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηναγόρα να επιτρέψει την ταφή νεκρής γυναίκας εκ του ποιμνίου του, και κοντινή του συγγενή όπως αναφέρεται στο μήνυμα, στο ρωμείο νεκροταφείο του Σισλί.

DEVLET ARSIVLERI GENEL MUDURLUGU
CUMHURİYET ARSIVI
TELGRAF
Yol
(26/7/1956)

+++ YILDIRIM : SAYIN BAS VEKILIMIZ ADNEN MENDERES
ISTANBUL ++++

İL MERKEZİ	NO	KODU	YERİ	RESMİ	ORTA MERKEZ	ALINDI	İMZA
48	ISTANBUL	8615	86	24/7	1230	++	

++ TARAFLARIM VE YAKIN AKRABALARIMDAN BİR KADIN BU GÜN
ÖLDÜ. DEFNİ İÇİN MÜRACAAT ETTİĞİMİZ SİSLİ MEZARLIĞI
MÜDÜRLÜĞÜ PATRIK ATGENAGORASIN EMRİ ÜZERİNE BASKA DİN
VE MİLLETTEN BULUNDUĞUMUZU İBERİ SÜREREK MEZARLIKDA
ÖLÜMÜZÜ KABUL ETMİYECEĞİNİ BİLDİRDİ. ÖLÜMÜZÜN DEFNİNİN
TEMİNİNİ HUSUSUNU TÜRK LÜK İZEETİNEPSİ VE İNSANLIK NAMINA

DEVLET ARSIVLERI GENEL MUDURLUGU
CUMHURİYET ARSIVI
TELGRAF
Yol

DILEYEREK HAYIR DUALAR EYLERİM

TURK ORTODOKS REISI RUHANISI PAPA EFTİM

++ COL YILDIRIM ++++++

030 01

ΑΝΑΜΕΙΞΗ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Στις 15 Ιουνίου του 1958 ο «Πατριάρχης» Ευθύμ ο Α΄ συνεκάλεσε έκτακτη γενική συνέλευση της «Εκκλησίας» του αναφορικά με το Κυπριακό Ζήτημα. Τις αποφάσεις που ελήφθησαν κοινοποίησε στον Πρωθυπουργό Adnan Menderes. Παράλληλα κυκλοφόρησε μπροσούρα στην οποία περιλαμβάνονταν οι απόψεις του, οι σχετικές με το ζήτημα.

ISTANBUL
MUSTAFA KEMAL TÜRK ORTODOKS KİLİSESİ
BAŞ EPİSKOPOSLUĞU
Merkaz: Galata Panayırı KİLİSESİ
Telefon: 4428 10

Istanbul 24/9/1958

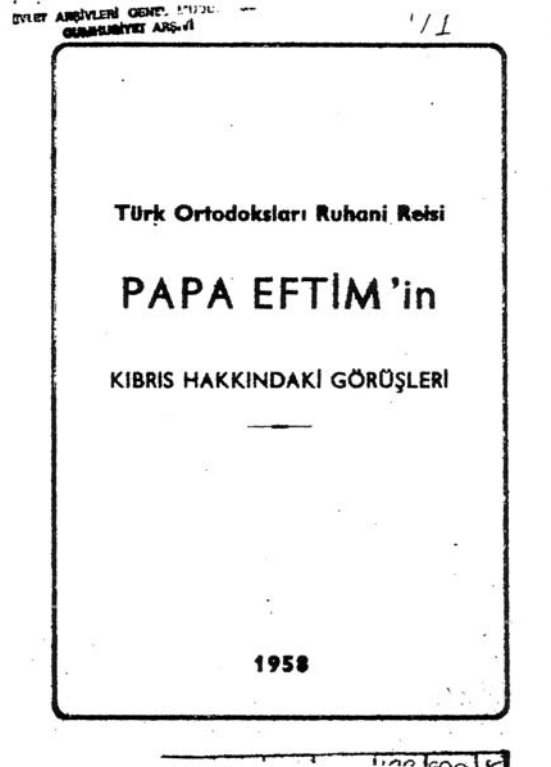
Sayın
Adnan Menderes
Türkiye Cumhuriyeti Baş Vekili

İ z a m

Asil ve Necip Türk Milletine hitap eden beyannameyi ilişik -
olarak takdim ediyorum.
Milletimin hizmetine açılan ve Vatan sathında yikselen eserler
karşısında takdirlik hislerini iahar ederken necip milletimin hizmetin-
de olan sizlere tanrıdan uzun ömür,sihhat ve afiyet dilerim.

Türk Ortodoks Kiliseleri
Baş Episkoposu
PAPA EFTİM ERGENÖL

Papa Eftim Ergenöl

KISIMLAR

- 1 - Tarihi Kongrenin kararı.
- 2 - Asil ve Kahraman Türk Milletine ve bütün modern Aleme hitap.
- 3 - Sayın Basın mensupları ile bir habibisi.

Επιχειρεί να επιβεβαιώσει την αφοσίωσή του στα εθνικά ιδεώδη:

4 — Kıbrıstaki Türk ırkdaşlarımıza yapılan haksız ve yolsuz taarruz ve tecavüzün Din ve Ortodoks Mezhebimize ve insanlığa aykırı görüldüğünden; başta, dini siyasete âlet edip, bütün kötülüğün müsebbibi olan katil Makariosu ve ona uyan ve Hıristiyan adını taşıyan her türlü teşekkülü tel'in etmeğe ve medeni âleme karşı bu nâmertce hareketin protesto edilmesine :

Millî bir idealimiz olan Kıbrıs dâvasını bahis konusu etmeden önce,

Türk milleti, müstevli Yunan ordusunu denize döküp millî bağımsızlığa kavuştu.

26 Milyonluk Türk milleti, tek bir vücut halinde, Kıbrıs meselesini: millî bir izzetinefis ve bir millî ideal haline getirerek ayaklanmış olarak dünyaya haykırmaktadır:

Kıbrıs Türk vatanının emniyet kilididir. Onun başka ellerde bulunması bizim için her zaman bir tehlikedir. Kıbrıs'ın taşı toprağı 60 bin Türkün kanı ile sulanmıştır. Vatan emniyeti meselesinde azınlık, çoğunluk bahis konusu edilemez.

Kıbrıs'ın taksimini bir hükümet politikasıdır. Tamamının Türkiye'ye ait olduğu meselesi bir millet isteğı, bir millî idealdir. Taksim, bir fedakârlıktır. Bu fedakârlığa dünya barışı için katlanacağız.

1 - Ben Türk dostu Eftim değil, Türk oğlu Türk Eftim'im

Bu gerçeği daha esaslı kavramak, öğrenmek isteyenlere, büyük hattib, muharrir ve Türk ocaklarının kurucusu Hamdullah Suphi Tanrıöver'in (Dağ Yolunda) adlı kitabını dikkatle okumalarını tavsiye ederim.

Ben, her zaman her yerde Türk olduğumu beyan ettim.

Bana Türk demeyip, Türk dostu diyenleri hiç bir suretle af edemem. Atatürk'ün ve milletin mücadelesi sonunda biz hıristiyan Türklerde, bütün milletimizle beraber millî istiklâlimize kavuştuk ve şimdi övünüyoruz : Ne mutlu Türküm diyene.

Στρέφεται εναντίον του Ορθοδόξου Οικουμενικού Πατριαρχείου και κατά του Πατριάρχου Αθηναγόρου:

1914 Birinci Cihan Harbinde, Türkiye, diğer müttefikleri gibi mağlûp olunca, Türkiyenin o acı ve zaif günlerinde, Patrikhane papasları, fırsatı ganimet sayarak, Türk hükûmeti ile resmi alâkayı kesmişler ve bugün, katil papas Makarios'un yaptığı gibi, Türkler aleyhine, açıktan açığa çalışmaya koyulmuşlardır. Milli mücadele devrinde ise, Yunan ordusu ile işbirliği yaparak kendi vatanlarına karşı ihanet etmekten çekinmemişlerdir.

Türk gençliğinin lâyıkına teslim etmek üzere emanet ettiği Asâ'nın hiç şüphesiz, Athenegoras lâyıkı değildir. Patrikhane gibi dinî bir müessese, asıl dinî vazifesini unutmuş, Yunan hükûmetinin siyasi emel ve maksatlarına âlet olmuş ve olmakta ısrar göstermiştir. Hiç sakılmadan ve çekinmeden, taşıdıkları ruhanî sıfatı Yunanlılık için taşıdıklarını açıkça ifade etmişlerdir. Kıbrıs işini ihdas etmiş olan Makarios'un Athenegoras tarafından desteklendiğinde asla şüphe edilmemelidir. Netekim, Kıbrısta tethiş hareketi başlamadan önce Makarios'un İstanbula gelerek Athenegoras ile konuşmuş olması son derece dikkati çekici bir olaydır. Makarios'un kilisesi müstakil dahi olsa, Ortodoks kilisesinin merkezi olan İstanbul Patrikhanesinden ve patrikinden izin almadan, öyle siyasi mahiyet taşıyan bir işin başına geçmiş olmasına ihtimal verilemez.

(Eftim Yine Sahnede) başlığı ile hiç de saygılı olmayan yazılar yayınladınız. Bunları cevapsız bırakmayı tercih ettim. Fakat Athenagoras'ın fikirlerini terviç etmekle ödevli ve onun yarısı resmî organı gibi davranan Elefteri Foni gazetesi yazarının neşriyatında, o derece bayalığa düşebileceğini tasavvur etmemiştim. Athenagoras'ın aleti olan gazeteye göre, ötedenberi rumlar, bana ve şahsiyetime karşı daima ilgisiz kalmışlar. Hatta varlığımdan bile haberleri yokmuş.

Siz pekâlâ bilirsiniz ki, Athenagoras Amerikadan gelip İstanbula ayak bastığı gündenberi, içli dışlı nüfuzuna güvenerek, türlü vasıtalarla başvurarak beni mânen yok etmeye uğraştı.

Παρουσιάζει χονδροειδείς ιστορικές ανακρίβειες για τους Ρωμιούς, ισχυρισμούς που προβάλλει η στρατευμένη τουρκική ιστοριογραφία:

1908 de Türkiyede meşrutiyetin ilânile bütün Türk vatandaşları hürriyete kavuşmuşlar, Müslim ve gayri müslim bütün vatandaşların kardeşliği fikri kalplerimizi doldurmuştu. Fakat, 1912 Balkan harbi patlak verince Türk ordusundaki silâhlı gayri müslim Rum askerleri, düşmana iltihak ederek, Türklere, kendi vatandaşlarına karşı kurşun atmışlardır. İşte bu sebeptendir ki, gayri müslim askere itimat azalmış ve cephe gerisi hizmetlerle vazifelendirilmelerine zaruret hasıl olmuştur.

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΙΔΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΕΡΩΝ ΚΑΘΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '60 οι ελληνοτουρκικές σχέσεις περνούν σε περίοδο εντάσεως λόγω του Κυπριακού Ζητήματος.

Το πρωί της 27^{ης} Μαΐου του 1960 ένας συνταγματάρχης, ο Alparslan Türkeş {ο μετέπειτα ιδρυτής του Κόμματος Εθνικιστικής Δράσεως (Milliyetçi Hareket Partisi - 1969)}, ανακοίνωνε από το τουρκικό ραδιόφωνο την είδηση ότι κατά τις πρώτες πρωινές ώρες είχε εκδηλωθεί στρατιωτικό πραξικόπημα.

Όπως μας πληροφορεί ο Μπενλίσοϊ, ο ισχυρός (κατά τους πρώτους μήνες της στρατιωτικής δικτατορίας) αυτός παράγοντας, την ίδια περίοδο, συζητά με τους υιούς του Παπα-Ευθύμ Γεώργιο - Turgut και Αριστεΐδη - Selçuk ένα σχέδιο για την αναβάθμιση της «Τουρκορθόδοξης Εκκλησίας - Πατριαρχείου». Λόγω των εσωτερικών πολιτικών εξελίξεων (ο Türkeş απομακρύνθηκε στις 19 Νοεμβρίου του ίδιου χρόνου -ως στρατιωτικός ακόλουθος- στο Νέο Δελχί) οι σκέψεις αυτές δεν έτυχαν συνέχειας.

Ο Δάμτσας αναφέρει ότι το 1963 επιδικάστηκε αποζημίωση προς την «Τουρκορθόδοξη Εκκλησία» για την απαλλοτρίωση του Ιερού Ναού του Σωτήρος Χριστού του Γαλατά.

Σύμφωνα με τον Αλεξανδρή, το Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου (1963) ο Παπα-Ευθύμ επιτίθεται και πάλι κατά του Ορθοδόξου Πατριαρχείου: σε συνέντευξη που δίνει στο Τύπο το κατηγορεί ότι εργάζεται για τα συμφέροντα του Ελληνισμού.

Τον Μάρτιο του 1964 με απόφαση του υπουργικού συμβουλίου επιτρέπεται στον υιό του Γεώργιο - Turgut να κυκλοφορεί με ράσο εκτός του χώρου της εκκλησίας. Έτσι η διαδοχή του γηραιού και ασθενούς πλέον Ευθύμ του Α΄ από τον μεγαλύτερο υιό του, ως Παπα-Ευθύμ Β΄, περιβαλλόταν με το νομικό μανδύα του Τουρκικού Κράτους.

Βάσει των βιογραφικών πληροφοριών που αντλούμε από τη σχετική αναφορά της *Türk Ansiklopedisi*, ο (καμία σχέση έχων με θρησκευτική παιδεία) Γεώργιος - Turgut σπούδασε Ιατρική στο Πανεπιστήμιο της Πόλης και ειδικεύθηκε στην αναισθησιολογία στην Νέα Υόρκη. Προχειρίσθηκε «διάκονος» το 1937 (δηλαδή σε ηλικία 17 ετών), το 1961 χειροτονήθηκε «ιερέας» και μία εβδομάδα αργότερα, στις 15 Οκτωβρίου, ονομάσθηκε «επίσκοπος».

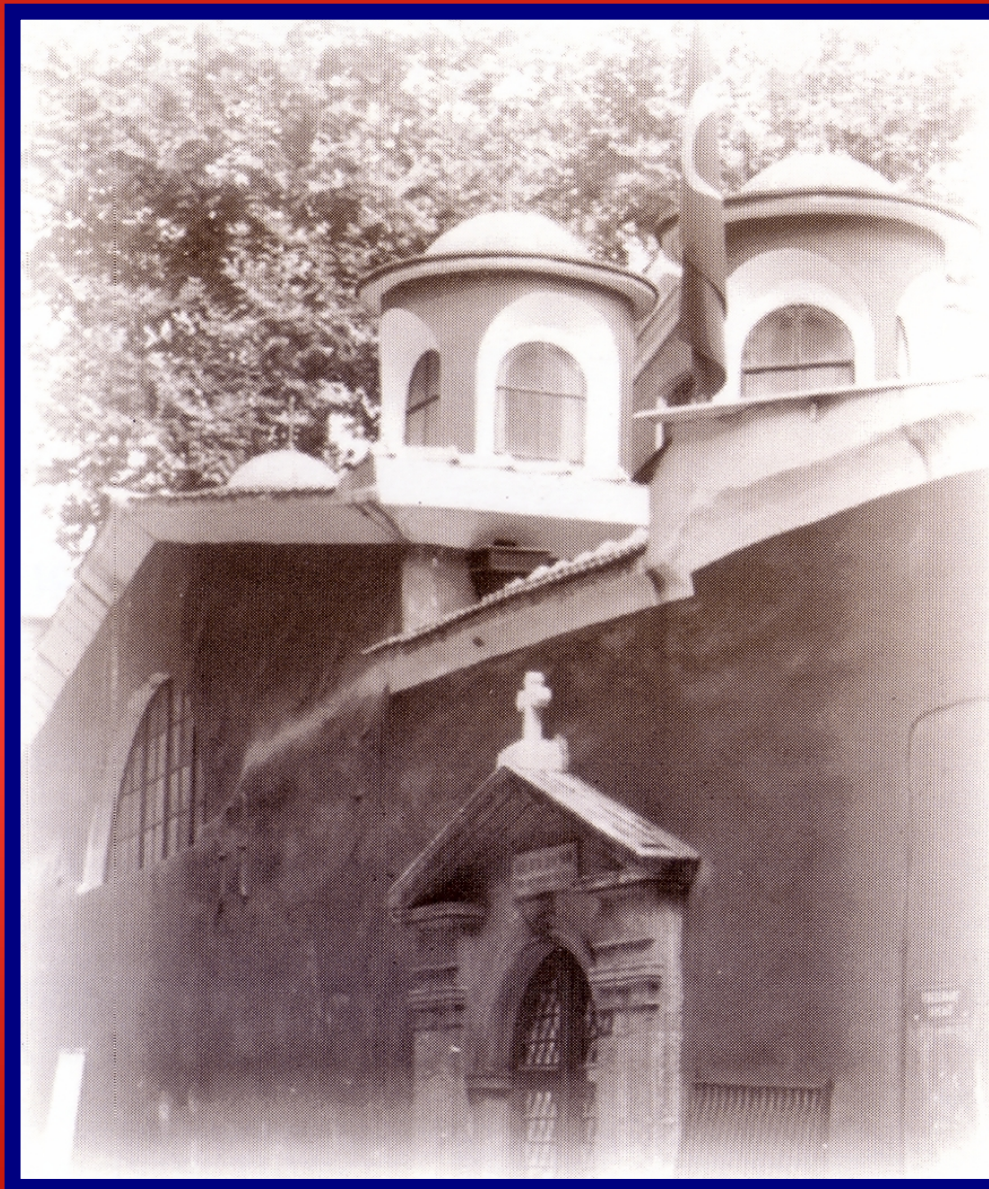

«[...] Επί πλέον, καθ' α αναγράφει επίσης ο τύπος, την 5ην Οκτωβρίου 1965, τ.έ. μετά παρέλευσιν μιας δεκαετίας από τον απαίσιον Σεπτέμβριον του 1955, καθ' ον τόσα δεινά πλήγματα υπέστη το τε Πατριαρχείον, αι Μητροπόλεις και το Χριστιανικόν ελληνορθόδοξον ποιμνιον, “Νέαν ανθελληνικήν δράσιν ανέπτυξαν χθες οι υιοί του ψευδοκληρικού Ευτύμ, οι όποιοι με την ανοχήν και τας ευλογίας του τουρκικού Κράτους, επιδιώκουν να υπεισέλθουν εις την διοίκησιν των εναπομενόντων ελληνικών σχολείων της Κωνσταντινουπόλεως. Χθες, ο δευτερότοκος του αυτοανακηρυχθέντος εις πατριάρχην παπά Ευτύμ Σελτζούκ, απήτησεν από την σχολήν της Ελληνορθόδοξου κοινότητος Γαλατά ν' αφαιρεθή η πινακίς του και ν' αντικατασταθῆ με το όνομα 'διαπρεπούς τούρκου'. Αφ' ετέρου, ο πρωτότοκος υιός του Ευτύμ Τουρκούτ εδήλωσεν, ότι όλα τα πιστοποιητικά βαπτίσεων, γάμων και θανάτων Ορθοδόξων, που εξέδωκε το Πατριαρχείον Φαναριού, είναι άκυρα και θα αντικατασταθούν δι' άλλων του πατρός του, Οικουμενικού Πατριάρχου Ευτύμ του Α'...”. [...]]».

Βιτάλης Φιλάρετος Αγώνες και Θυσίαι του Οικουμενικού Πατριαρχείου μετά την Άλωσιν, Αθήναι 1967, σελ. 29.

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Ιωάννη των Χίων

Ο Παπαστρατής σημειώνει σχετικά με τον Ναό: «[...] Ο Άγιος Ιωάννης των Χίων έχει παραδοθεί σε ομάδα Συρορθόδοξων, οπαδών ασφαλώς του αυτοανακηρυχθέντος αρχιερέα. Αφημένος στην τύχη του - την κακή- και στη φθορά του χρόνου, είναι ένα κατεχόμενο μνημείο ελληνισμού, που η κατάληψη του θα έπρεπε να αποτελεί πρόκληση για τον πολιτισμένο κόσμο. [...]».

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Νικολάου Γαλατά

(καταστράφηκε το 2003 από πυρκαγιά)

Ο Αλεξανδρής μας πληροφορεί ότι το ενδιαφέρον του Παπα-Ευθύμ για το ναό είχε εκδηλωθεί ήδη από τη δεκαετία του '20.

Ο Παπαστρατής γράφει για αυτόν λίγο πριν την καταστροφή του: «[...] Ο Άγιος Νικόλαος του Γαλατά είναι σχεδόν πάντοτε κλειστός. Έχει ερειπώσει. Αποδίδει όμως στους διαδόχους του καταληψία παπα-Ευθύμ αξιόλογες προσόδους από την εκμετάλλευση των περιουσιακών του στοιχείων, καταστημάτων και λοιπών ακινήτων, τα οποία οι καταληψίες εκμισθώνουν κατά βούληση και απολαμβάνουν τα οφέλη τους ανενόχλητοι.[...]».

Μπενλίσοϊ Φώτης *Τουρκορθόδοξο Πατριαρχείο*, στο «Encyclopaedia of the Hellenic World», 2007, ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού στο δικτυακό τόπο <<http://kassiani.fhw.gr/l.aspx?id=10989>> - **Alexandris Alexis**, ό.π., σελ. 169, 205, 302-303 - **Δάμτσας Νικόλαος Εμμ.** *Η Αγωνία της Κωνσταντινουπόλεως*, Αθήνα 1982, σελ. 118, 122 - **Yeşilyurt Süleyman**, ό.π. σελ. 181 - *Türk Ansiklopedisi*, τόμ. XV, Ankara 1968, σελ. 292 - **Παπαστρατής Θρασύβουλος Ορ.**, ό.π., σελ. 64-65.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ «ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ»

Στις 14 Μαρτίου του 1968 ο κατάκοιτος πλέον Παπα-Ευθύμ πεθαίνει. Το Ορθόδοξο Οικουμενικό Πατριαρχείο θα αρνηθεί αρχικά να επιτρέψει τον ενταφιασμό του στο ρωμείο νεκροταφείο του Σισλί. Η ταφή θα πραγματοποιηθεί τελικά, μετά από ισχυρές πιέσεις που δέχθηκε ο Πατριάρχης Αθηναγόρας από τις τουρκικές αρχές (περίοδος Προεδρείας της Δημοκρατίας από το στρατηγό Cevdet Sunay - πρώτης Κυβερνήσεως του Süleyman Demirel), κατά παράβαση των δικαιωμάτων που εξασφάλιζαν για τη Ρωμιοσύνη της Πόλης οι όροι της Λωζάννης.

Στο μνήμα του θα προστεθεί η ρήση του Atatürk:
«Baba Eftim bu memlekete bir ordu kadar hizmet etmiştir».

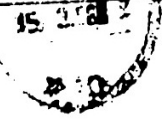
ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ
ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ
ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
ΑΝΔΡΟΣ ΤΗΣ
ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
MUSTAFA İSMET
İNÖNÜ
ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ
ΤΟΥ
«ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ»
EFTİM TOY A'
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟ
ΤΟΥ TURGUT
(«ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ»
EFTİM ΤΟΝ Β')
ΚΑΙ ΤΗΝ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ
ΘΑΝΟΝΤΟΣ

ANKR

0752

Değerli İsmet İnönü'ye
dolayı, mesuliyet kabul etmez

4721 ankra fono 3940 77 15/3 19/45

sayın turgut erenerol turk orta doks patrığı karakoy istanbul

babanız patrik papa eftımı kaybetmekten çok mutessir
oldum babanız milli mucadelenin ümitsiz günlerinde türk
millîetçiliğinin davacısı olarak bütün bir dünyaya karşı
cesaretle vaziyet aldı milli mucadelenin zor günlerini
bızımla beraber geçirdi ve size çok değerli bir miras
bıraktı papa eftımın aziz hatırasına saygıyı muhafaza
etmek bir ödevdir bu ödevde sadık olarak mesleginize devam
edeceksiniz size daima basarılar dileyceğim
yüksek vazifeniz türk tarihinde daima şaktirle hatırlanacak
desteklenecektir ismet inonu

Yeşilyurt Süleyman,
ό.π., σελ. 180.

21-20-45

ΒΕΒΑΙΩΣΗ
ΕΚ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ο αναφερόμενος στη
βεβαίωση
Κωνσταντινουπόλιτης, για τη
στάση του αυτή έναντι της
δράσεως της
«Τουρκορθοδόξου
Εκκλησίας» υποχρεώθηκε σε
εκπατρισμό και κατέφυγε
στην Ελλάδα.

CONSULAT GÉNÉRAL ROYAL DE GRÈCE

Istanbul.

ΤΟ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ Β. ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Πιστοποιεῖ

Ὅτι ὁ [redacted] τοῦ [redacted] καὶ
τῆς [redacted] γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ [redacted], πε-
ριβληθεὶς ἀπὸ τοῦ ἔτους [redacted], διὰ διαφόρων κοινοτικῶν ἀξιωμα-
των, διεκρίθη, πάντοτε, διὰ τὴν φιλογενεὴ καὶ ἔθνοπρεπῆ αὐτοῦ
δράσιν. Ἄξια ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως τυγχάνει ἡ σθεναρὰ αὐτοῦ στά-
σις ἔναντι τοῦ Παπα-εὐθύμ, δι' ἣν καὶ διετέρεξε σοβαροῦς κινδύ-
νους.

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Ἐφ' ᾧ, εἰς βεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω, ἐξεδόθη τὸ παρὸν Πιστο-
ποιητικόν, ἵνα τῷ χρησιμεύσῃ ὅπου δεῖ.-

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ [redacted]
Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΞΕΝΟΣ

[redacted]
[redacted]
[redacted]

ΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΘΥΜΑΤΑΙ...

«ΠΑΠΑ ΕΦΤΙΜ

Μετά την ανακήρυξη της Δημοκρατίας με πρόεδρο τον Κεμάλ-πασά κατά το 1924, ιερέας του χωριού Άκταγ Μαδέν στην περιφέρεια της Άγκυρας, η οποία κηρύχθηκε πρωτεύουσα του νέου τουρκικού κράτους, ήταν ο Ευθύμιος Καραχισαρίδης (παπά-Εφτίμ) που είχε υπηρετήσει στα τουρκικά στρατεύματα του Κεμάλ.

Ο παπά-Εφτίμ παρουσιάστηκε στο Πατριαρχείο και ζητούσε ανώτερα αξιώματα, αίτημα το οποίο απέρριψε η Ιερά Σύνοδος. Μια μέρα με μερικούς υποστηρικτές του καταλαμβάνει δύο εκκλησίες της κοινότητας Γαλατά, την Παναγία Καφφατιανή και του Σωτήρος Χριστού, με τη βοήθεια των τουρκικών αρχών. Όσες προσπάθειες και αν έκανε το Πατριαρχείο για να ανατρέψει την κατάσταση ήταν άκαρπες.

Όλες οι εκκλησίες έχουν ιδιοκτησίες από κληροδοτήματα χριστιανών. Τα κτήματα των δύο εκκλησιών πέρασαν στην κατοχή του, παρανόμως. Μετά κάμποσο καιρό, οι οπαδοί που τον υποστήριζαν τον εγκατέλειψαν ζητώντας συγχώρεση από το Πατριαρχείο. αυτός έμεινε μόνος δίχως πλήρωμα, με την οικογένεια μόνο και τα παιδιά του. Αυτοανακηρύχθηκε αρχιεπίσκοπος Τουρκορθόδοξων Χριστιανών Εφτίμ ο Α΄. Λειτουργούσε στα τουρκικά. Με τον καιρό, απομονωμένος, δίχως κόσμο, άρχισε να πουλά τα ιερά εικονίσματα και όποια άλλα ιερά σκεύη των δύο ναών και με τα ενοίκια προσπαθούσε να κρατηθεί. Το 1969 πέθανε και τη θέση του πήρε ο μεγαλύτερος γιος του, Τουργκούτ Ερέν Ερόλ, αυτοαποκαλούμενος Εφτίμ ο Β΄.

Όταν κατοικούσαμε στο Μπεσίκτας και ήμουν μαθητής της Δημοτικής Σχολής, υπήρχε το αγίασμα των 40 Μαρτύρων. Ιδιοκτήτης ήταν ένας Τούρκος κάτω από το σπίτι του οποίου ήταν το αγίασμα. Επέτρεπε στην κοινότητα να το ανοίγει στη μνήμη των 40 Μαρτύρων στις 9 Μαρτίου. Έμενε πολλές μέρες ανοικτό, για να έρχεται ο κόσμος από διάφορες περιοχές της Πόλης. Μπρος στο αγίασμα, σε πρόχειρα βαλμένους πάγκους, οι επίτροποι βοηθούσαν τον κόσμο να αλλάξει τα λεφτά του. Σε όσους από τους προσκυνητές θέλανε ο ιερέας τους διάβαζε παράκληση μπροστά στο αγίασμα. Ο κόσμος σκορπούσε τριγύρω στους λόφους με τα φαγιά του κι ο τόπος έπαιρνε όψη πανηγυριού. Το αγίασμα ήταν μεταξύ Μπεσίκτας και Ντολμάμπαχτσε, απέναντι στα ανάκτορα, μέσα στα σύνορα της κοινότητας Μπεσίκτας.

Τα παιδιά του σχολείου μάς έβαζαν να κρατάμε δίσκους και να φωνάζουμε “τη βοήθεια σας για το σχολείο μας, για την εκκλησία μας” ενώ ανάμεσα στις παραινέσεις για βοήθεια φωνάζαμε “προσέχετε τους λωποδύτας”. Εκείνο τον καιρό, όπου έβλεπαν συνωστισμό, τρέχανε από τους πρώτους να αδειάσουν τις τσέπες των προσκυνητών.

Μία χρονιά, θα ήταν το 1926, ήλθε ο παπά-Εφτίμ να καταλάβει το αγίασμα, αλλά δεν μπορούσε, διότι ήταν ιδιοκτησία τουρκική· το μόνο που έκανε ήταν να στήσει έναν πάγκο πλάι στις κοινότητες και να βάλει κεριά και δίσκο. Οι επίτροποι προσπάθησαν να τον εμποδίσουν μέσω της αστυνομίας, αλλά στάθηκε αδύνατο.

Άρχισαν οι δικοί μας να ειδοποιούν τον κόσμο για τον παπά-Εφτίμ· κανένας από τους προσκυνητές δεν πήρε ούτε ένα κερύκι έτσι έφυγε άπρακτος, απέτυχε το πραξικόπημα του και δεν τόλμησε να ξαναπάγει.

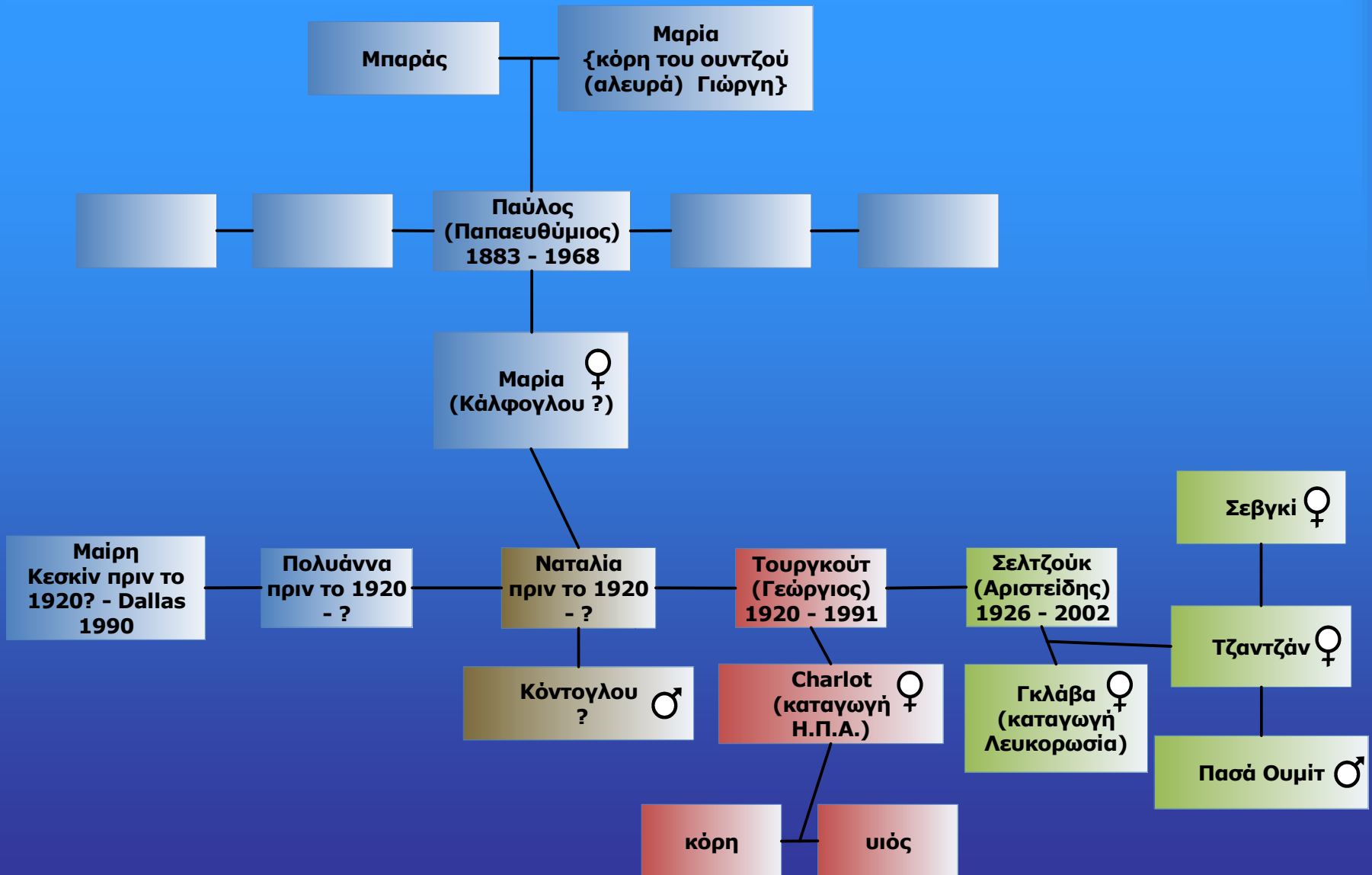
Όταν πέθανε, ο τότε αρχιερατικός προϊστάμενος στην κεντρική εφορία Σταυροδρομίου, μητροπολίτης Χαλδίας Κύριλλος, προέβαλε άρνηση για τον ενταφιασμό του καθαιρεμένου ιερέα στα μνήματα του Σισλί. Ο Νομάρχης της Πόλης, σε αυστηρό τόνο, έδωσε διαταγή να τον ενταφιάσουν, οπότε και αναγκάστηκαν να δώσουν την άδεια.

Ο τάφος είναι ακριβώς απέναντι από την εκκλησία της Μεταμορφώσεως και στη μαρμάρινη πλάκα γράφει «Εφτίμ ο Α΄». Στις αρχές, όταν μερικοί πήγαιναν από περιέργεια στον ιερό ναό της Παναγίας, ο παπά-Εφτίμ τους υποδεχόταν με μεγάλη χαρά, για να τους προσηλυτίσει, αλλά το ορθόδοξο πλήρωμα τον περιφρόνησε και δεν μπόρεσε να πετύχει το σκοπό του. Τελευταίως για χρόνια ολόκληρα χρωστούσε στη Δημαρχία τους φόρους των κτημάτων, τους οποίους η κυβέρνηση με ένα διάταγμα του χάρισε.

Όταν επισκέφθηκε ο Πάπας την Πόλη, επί πατριάρχου Αθηναγόρα, η τουρκική κυβέρνηση αποφάσισε να τον υποδεχθεί στο αεροδρόμιο δια του Προέδρου της Δημοκρατίας, Τζελάλ Μπαγιάρ, και να του δοθούν τιμές προέδρου κράτους. Ο παπά-Εφτίμ ζήτησε να συμμετάσχει στην υποδοχή, η τουρκική κυβέρνηση όμως απέρριψε το αίτημα του, αν και τον υποστήριζε, διαφορετικά θα δημιουργούνταν μεγάλο σκάνδαλο· όλα τα άλλα δόγματα συμμετείχαν στην υποδοχή.».

(σημ. έχει διατηρηθεί η ορθογραφία του πρωτοτύπου κειμένου)

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΕΥΘΥΜ

**Η «ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ»
ΤΩΝ
«ΤΟΥΡΚΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ»**

Ραφα Eftim ο Α΄ 1923 - 1962

(Παύλος Καραχισαρίδης / Eftim Erenerol, πέθανε στην Κωνσταντινούπολη στις 14 Μαρτίου 1968)

Ραφα Eftim ο Β΄ 1962 - 1991

(Turgut Erenerol, υιός του Eftim Erenerol, Άγκυρα 1920 - Κωνσταντινούπολις 1991)

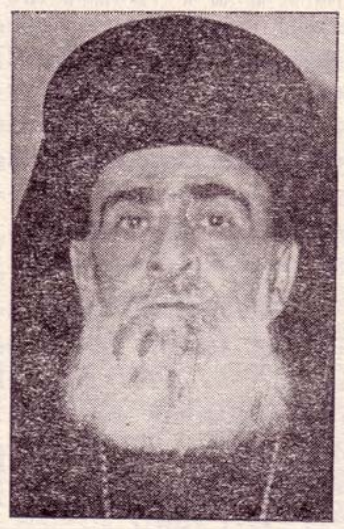
Ραφα Eftim ο Γ΄ 1991 - 2002

(Selçuk Erenerol, υιός του Eftim Erenerol, Κωνσταντινούπολις 1926 - παραιτήθηκε το 2002 και λίγο αργότερα, στις 20 Δεκεμβρίου, πέθανε)

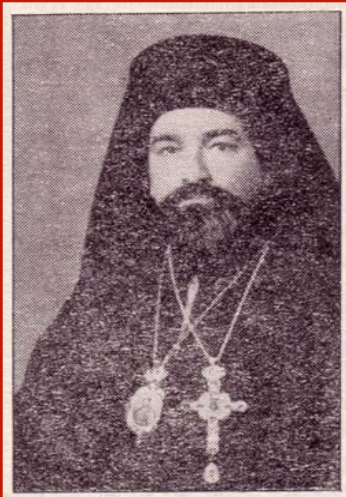
Ραφα Eftim ο Δ΄ 2002 -

(Paşa Ümit Erenerol, υιός του Selçuk Erenerol)

Ο Παπα-Ευθύμ ως Eftim ο Α΄, σε μέση και προχωρημένη ηλικία.

Ο «Πατριάρχης» Eftim ο Β΄.

Türk Ansiklopedisi,
cilt XV, İstanbul 1968,
σελ. 292 - **Yeşilyurt**
Süleyman, ό.π., σελ.
188

Ο «Πατριάρχης» Eftim ο Γ΄.

Ο «Πατριάρχης» Eftim ο Δ΄.

«ΤΟΥΡΚΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ΚΑΙ «ΒΑΘΥ ΚΡΑΤΟΣ»

Από όλα όσα διαδραματίστηκαν κατά τη διάρκεια των δεκαετιών του παρελθόντος αιώνας καθίσταται προφανές ότι η οικογένεια Erenrol ήταν στενά συνδεδεμένη με τα κέντρα εξουσίας του τουρκικού κράτους και μάλιστα με προσωπικότητες που διακρίνονταν για τις ακραίες εθνικιστικές τους ιδέες και τάσεις.

Δεν πρέπει λοιπόν να προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι μετά την αποκάλυψη της υποθέσεως της οργανώσεως «Ergenekon» τα Μ.Μ.Ε. της Τουρκίας κάνουν συχνότατα αναφορά στις σχέσεις και το ρόλο της «Τουρκορθοδόξου Εκκλησίας» σε αυτή. Ιδιαίτερα αναφέρονται στο πρόσωπο της εκπροσώπου τύπου της «Εκκλησίας» και αδελφής του νυν «Πατριάρχου» Ραφα Ümit, την Sevgi Erenrol.

tüm gazeteler

Αποσπάσματα άρθρων και
εικόνες από τον τουρκικό
Τύπο

Ergenekon"da Devşirme Şamanistler

Ergenekon terör örgütünün çökertilmesiyle gündeme gelen Türk patrikhanesindeki şaşırtıcı entrikalar...

"Ergenekon terör örgütü"nü'nün üssü olduğu ortaya çıkan Bağımsız Türk Ortodoks Patrikhanesi'nin "entrikalı" bir geçmişi bulunuyor. Patrikhane cemaat bulmak için Şaman Türkleri bile devşirmek istedi. Bu gençler hem cemaat olacak hem de Ergenekon yapılanmasında kullanılacak.

Basın Sözcüsü Sevgi Erenerol'un zaman zaman yaptığı açıklamalarla adını duyuran Bağımsız Türk Ortodoks Patrikhanesi, "Ergenekon terör örgütü" operasyonu ile tekrar gündeme geldi.

Sevgi Erenerol, "Ergenekon terör örgütü" mensubu olduğu iddiasıyla tutuklandı ve "halkı isyana tahrik etmek" suçundan Paşakapısı Cezaevi'ne konuldu. Milliyetçi söylemiyle dikkat çeken Erenerol, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki Ermeni Sempozyumu'nu protesto edenler arasında yer alması, öldürülen Ermeni gazeteci Hrant Dink'in 301'inci maddeden yargılandığı davaya müdahil olmak istemişti.

Fener Rum Patrikhanesi'ne bir "alternatif" ve "denge" unsuru olarak görülen Bağımsız Türk Ortodoks Patrikhanesi, emniyet kayıtlarına göre, Ergenekon yapılanmasının "merkez üssü" olarak kullanıldı. "Ergenekon terör örgütü" üyeleri haftalık

ENGİN ARDIÇ

Atatürk Sirius'tan mı gelmişti?

Bilindiği gibi, Türk Ortodoks Patrikhanesi, 1922'de Atatürk tarafından Fener Patrikhanesi'ne "alternatif" olarak Kayseri'de kuruldu, sonra İstanbul'a, Karaköy'de küçük bir kiliseye taşındı... Demek ki emir ve komuta zinciriyle yoktan kilise örgütü bile yaratılabiliyordu!..

Başına geçen Pavlos Karahisaritis, ortodoks gelenekleri uyarınca Papa Eftim adını aldı, daha sonra da gerçek adını Zeki Erenerol olarak değiştirdi.

Alternatif patrikhaneyi hemen hiçbir ortodoks ciddiye almadı, "Türk" patrikhanesinin cemaat sayısı hiçbir zaman 250'yi geçemedi! Operasyon büyük bir fiyaskoyla sonuçlanmış, Rumlar "transfer" edilememiştir...

Daha sonra ilk patriğin büyük oğlu Yiorghios başa geçti (artık Turgut olmuştu), ikinci Eftim yapıldı.

Sonra da küçük oğlu Selçuk, Üçüncü Eftim... Şimdi de Paşa, torunu... (Yanlış anlamayınız, adamın adı Paşa)... İlahiyat eğitimleri yoktu, kutsal bir meclis tarafından seçilmiş değillerdi, "kendi kafalarına göre ortodoksluk ediyorlardı", Hristiyan dünyasında hiç kimse de onları takmadı.

Paşa'nın halası Sevgi, şu anda Ergenekon davasında tutuklu yargılanıyor.

Türk-Hıristiyan sentezi

Ergenekon davasının dünkü duruşmasında savunma yapan Türk-Ortodoks Patrikhanesi sözcüsü Sevgi Erenerol, ortodoksluk ve Türklük sentezi yaptı

Yargıtay'ın Ergenekon ile Danıştay saldırısı davalarının birleştirme kararının hemen ardından görülen ilk Ergenekon duruşması için Silivri'deydim yine.

Eğer karar kesinleşir, Danıştay davası sanıkları Ankara'dan buraya getirilirse burada en çok konuşulan şey Osman Yıldırım'ın nasıl hem sanık hem de tanık olacağından çok, gizli ve açık olarak verdiği ifadelerle buradaki sanıklar arasında bir nefret objesi haline gelmişken sanıklar arasında nasıl ve nereye oturacağı.

Bu kalabalık mahkemenin topluca buradan alınıp Danıştay davasının görüldüğü Ankara'ya taşınması ihtimali üzerinde ise şimdilik kimse düşünmek bile istemiyor.

Ama bu ihtimal hiç yabana atılmamalı.

"Şeriatçı Rambo" Alparслан ArslanPeki yeri gelmişken Ankara'daki mahkemenin Yargıtay tarafından bir nevi bozulmuş olan o kararındaki Danıştay baskını hikâyesini yeniden bir hatırlayalım mı?

Hikâyemiz o güne kadar çek senet tahsilatı işleriyle uğraşan Alparслан Arslan adlı bir avukatın türban yasağı yüzünden bir gün şafkına atmasıyla başlıyor.

"Müslümanların bana ihtiyacı var" diyerek bir odaya giriyor,

Στο δικτυακό τόπο <<http://www.tumgazeteler.com/?a=2532471>>

Στο δικτυακό τόπο <<http://www.tumgazeteler.com/?a=3957616>>

Στο δικτυακό τόπο <<http://www.tumgazeteler.com/?a=4447570>>

tüm gazeteler

Sevgi Erenerol'un ilginç tanımlaması

``Ergenekon`` davasının tutuklu sanıklarından Türk Ortodoks Patrikhanesi Basın Sözcüsü Sevgi Erenerol, savunmasını yaptı. Erenerol, kendilerini ``Afgan ve Iraklı direnişçilere`` benzetti.

``Ergenekon`` davasının tutuklu sanıklarından Türk Ortodoks Patrikhanesi Basın Sözcüsü Sevgi Erenerol, Fener Rum Patrikhanesi'nin İstanbul dışına çıkartılmasının istendiğini ancak kent içinde bırakıldığını belirterek, ``Bugün neden İstanbul'da bırakıldığı daha iyi anlaşılmaktadır. İçimizdeki (Truva Atı)dir`` dedi.

Sevgi Erenerol, ``Afghanistan ve Irak'ta ülkelerini savunanlar nasıl terörist ilan edilip öldürülüyorsa Türkiye'de de tutuklanıyor`` şeklinde konuştu.

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesindeki bugünkü duruşmada savunma yapan Erenerol, sözlerine, ``Sayın Mahkeme Heyeti, bundan 6 yıl önce sevgili kardeşim, değerli dostum ve mücadele arkadaşım Necip Hablemitoğlu'nu, evinin önünde zalimce katlettiler. Onun pırl pırl zekasıyla mücadele edemeyenler, onu katlederek susturdu. Yaşasaydı o da bizimle birlikte burada olacaktı`` diyerek başladı.

Hablemitoğlu'nun öldürüldüğünü söylediği babası 3. Papa Eftim'in, ``evlatlarımızı da koruyamıyorsak o zaman neden varız?`` dediğini anlatan Erenerol, bu konuşmanın üzerinden 24 saat geçmeden babasının da vefat ettiğini söyledi.

Kiliseyi Truva'ya benzetti

Ergenekon duruşmasında dün savunma yapan Türk Ortodoks Kilisesi Sözcüsü Sevgi Erenerol İstanbul'da bırakılan Fener Rum Patrikhanesi içimizdeki Truva atıdır suçlamasında bulundu

Ergenekon terör örgütünün üst düzey yöneticisi olduğu gerekçesi ile yargılanan, Türk Ortodoks Kilisesi'nin basın sözcüsü Sevgi Erenerol, kendisine yöneltilen iddialara yaptığı tarihi savunma ile yanıt verdi. Erenerol dedesi Papa Eftim tarafından Türk Ortodoks Patrikhanesi'nin kuruluşundan günümüze kadar geçen süreçte İstanbul Patrikhanesi ile Türk Ortodoks Patrikhanesi arasında yaşanan sorunları anlatarak, hakkındaki suçlamaları kabul etmedi. Tehcirde Ermeni denilen, ancak çoğunluğu Türk Hıristiyanlardan oluşan nüfusun etkilendiğini ileri süren Erenerol, İstanbul dışına çıkartılması istenen Fener Rum Patrikhanesi İstanbul'da bırakılmıştır. Bugün neden İstanbul'da bırakıldığı daha iyi anlaşılmaktadır. İçimizdeki Truva Atı'dır. Mübadele ve tehirden bugün Türkiye sorumlu tutulmaktadır dedi. Erenerol, Ayasofya Müzesi'nin Türk da bulunan bazı yazıların erken Türkçe örneklerinden olduğunu ifade etti.

Στο δικτυακό τόπο <<http://www.tumgazeteler.com/?a=4445232>>

Ergenekon patrikhanesine bir bakış

Ergenekon Operasyonu ile gündeme gelen ve basın sözcüsü Sevgi Erenerol'un tutuklandığı Türk Ortodoks Patrikhanesinin, Ergenekon üyeleri tarafından bir nevi karargâh olarak kullanıldığı ortaya çıkmıştı. Hıristiyanlara özgü olan "patrikhane" gibi bir kurumun, başındaki "Türk Ortodoks" kelimeleri kafaları karıştırdı.

Ortodoks Türkler de mi vardı? Bu "Türk Ortodoks Patrikhanesi" ne zaman kurulmuştu, amaçları neydi, faaliyetleri nelerdi, cemaati hangi etnik ve dini özellikler taşıyordu? Atatürk'ün kurduğu söylenen patrikhane ile ilgili merak ettiğiniz soruların cevabını bu yazıda bulacaksınız.

Mübadele yıllarına kadar Anadolu'da yaşayan Rumların önemli bir bölümü Türkçe konuşuyordu ve bu grup "Karamanlılar" olarak adlandırılıyordu. Robert Anhegger, Türkçe konuşan Ortodoksların Anadolu ve İstanbul'da, hatta Tesalya, Makedonya ve Güney Rusya'da yaşadıklarının bilindiğini, ancak daha dar tanımıyla Anadolu ve İstanbul'da yaşayan Ortodoksların Karamanlı olarak adlandırıldığını belirtir. Anhegger, Evangelinos Misailidis'e dayanarak Karamanlıların kendilerine "Karamanlı" denilmesine karşı çıktıklarını belirtir. Karamanlılar kendilerinden "Anadolu Yunanlıları" ya da "Anadolu Hıristiyani" olarak söz ediyormuş.

Στο δικτυακό τόπο <<http://www.tumgazeteler.com/?a=4439030>>

Στο δικτυακό τόπο <<http://www.tumgazeteler.com/?a=2524928>>

Ergenekon'un karargahı Türk Ortodoks Kilisesi

Ergenekon'un karargahının ve kasasının Türk Ortodoks Patrikhanesi olduğu iddia edildi. Veli Küçük'ün de aralarında bulunduğu 13 tutuklamam ardından sürpriz ise, ünlü aktör Tom Cruise'un tarikatıyla bağlantılı bir ismin gözetilme alınması oldu.

NTV-MSNBC
Güncelleme: 15:44 TST 29 Ocak 2008 Salı

İSTANBUL - Susurluk'tan bugüne adı her karanlık olayda geçtiği halde sorguya dahi çekilmeyen emekli Tuğgeneral Veli Küçük'ün cezaevine girmesine neden olan Ergenekon Terör Örgütü'nün karargahı olarak Bağışsız Türk Ortodoks Patrikhanesi'ni kullandığı; diğer kiliselerin tanımadığı 'bağışsız' Türk Patrikhanesi'nin aynı zamanda örgütün kasası olduğu iddia ediliyor. Örgütün ünlü aktör Tom Cruise'un "Scientology" tarikatıyla da sürpriz bağlantısı ortaya çıktı. Tarikatın Türkiye ayağına bir dönem üye olduğu belirlenen İ.G., Ergenekon Terör Örgütü'ndeki isimlerle yakın ilişkisi nedeniyle gözetilme alındı.

Haberin devamı |
reklam

- Türkiye
- Yerel Seçim 2009
- Ergenekon Davası
- Politika
- Dış politika
- Genel
- Polis - adliye
- Yerel
- Video
- Foto Galeri
- Türkiye
- Dünya
- Ekonomi
- Spor
- Teknoloji
- Sağlık
- Kültür Sanat
- Yaşam
- Hava Yol
- Yeşil Ekran
- Eğitim
- Moda
- Otomobil
- Diğer Yayın Grupları
- NTV

tüm gazeteler

Tıklayın, okuyun, girin sayfa sayfa

Katsayı iptali için dava

3G'de hız farkı olmayacak

Görmeden yemeden dönmeyin!

Kullanıcı Adı:

Parola:

Ana Sayfa Kültür Yazıları Ekonomi Politika Gündem Dünya Spor Magazin Kültür sanat Kadın Aile Teknoloji Makale Sağlık Yaşam Raporlar KariyerBilgi

Ara Yazdır Ara Bugünde Tarih göre sırala Ara

Kökten Kuvvaci kilise

EDİTÖRDEN

- Asıl tehlike suç grubu değil suç grubudur
- Hüsnüvel Köndü: Bozaoç-Şiraco
- Yeni Amerikan Dış Politikası'nın suçları
- Amerika çıkıyor dolar yükseliyor

PIYASALAR

Endeks adı	Değer	Dünya	Alış	Satış
DİKS 100	45.377	USD	1.480	1.480
DİKS 30	53.227	EUR	2.090	2.090
DİKS HDNET	27.793	GBP	2.400	2.400
DİKS SML	28.461	JPY	1.560	1.570
DİKS MALİ	62.136			

SÖN DAKİKA

- Sukulet'te yeni bir Roman mahalesi kuruldu.
- Yalçın ve İzzetsoy 10 yıla hapisine mahkûm.
- Terör damalı biber.
- Kalkın Çayı'nda facia: 5 ölü
- Adale Balıoğlu'ndan kararname açıklaması
- Sincan Ağır Ceza Mahkemesi'ne soruşturma
- Tulluhalan'ın cezaevine gönderildi
- Yalçındağ'dan Öcalan istisnasına yanıtı
- New York borsası güne düşüğe başladı
- Çarşıya çarşıya protestoları

Patrikhane cemaat bulmak için Saman Türkleri bile devirmek istedi. Bu gençler hem cemaat olacak hem de Ergenekon yapılanmasında kullanılacak.

Başın Sözcüsü Sevgi Erenerol'un zaman zaman yaptığı açıklamaları adını doğuran Bağışsız Türk Ortodoks Patrikhanesi, "Ergenekon terör örgütü" operasyonu ile tekrar gündeme geldi. Sevgi Erenerol, "Ergenekon terör örgütü" mensubu olduğu iddiasıyla tutuklandı ve "haklı iyana tahrik etmek" suçundan Paşakapısı Cezaevi'ne konuldu. Milliyetçi söylemiyle dikkat çeken Erenerol, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki Ermeni Sempozyumunu protesto edenler arasında yer alması, öldürülen Ermeni gazeteci Herant Dinik'in 30'üncü maddeden yargılandığı davaya müdahil olmak istemişti.

Fener Rum Patrikhanesi'ne bir "alternatif" ve "denge" unsuru olarak görülen Bağışsız Türk Ortodoks Patrikhanesi, emniyet kayıtlarına göre, Ergenekon yapılanmasının "merkez üssü" olarak kullanıldı. "Ergenekon terör örgütü" üyeleri haftalık toplantılarını burada yaptı. Karneyunda ses getirecek sulhkat planları da burada hazırlandı. Ergenekon'un, ceptanetik ve evrak arşiv merkezi olarak da kullanıldığı ileri sürülen Bağışsız

- ### GÜNÜN MANŞETLERİ
- Sincan Ağır Ceza Mahkemesi'ne çok incelemeye
 - Katsayı iptali için dava
 - Kararlamaya ilişkin tartışmalar başladı
 - Tulluhalan'ın cezaevine gönderildi
 - Edebiyatçı Denizci Çayhan vefat etti
 - Göz beşer tartışmalarının odağında paz...
 - "Sakarya" ilçesinde kullandığı taseri
 - 1077 1'ünlük tasit işçileri
 - Ahmet Türk adına ölen Öcalan'ı glaterdi
 - İktidarın politika puanlaması sistemi geliyor
 - Pençik'in kökleri: Sencer Şiraco
 - HPK' ve YARSAV' başkanı hakkında suç duyuruları...
 - Güneş sistemi geliştirildi yıldız bulundu
 - Bakan Çayan: Dağın durumları
 - Veli Küçük hastaneye kaldırıldı
 - Evliya binemeyen etken
 - Adil Tasi 1'ünlük tasit işçileri
 - Trabzon'a aile merkezi kuruluyor
 - İçişleri oranında dünya ölçekindeyiz
 - Atalay: Özgürün yönü demokratikleşmeye
 - ABD'ye göre Tassan'a para ödüyor
 - Sigara tarifi: onaylatılacak
 - 3G de hız farkı olmayacak
 - Ünlü sanatçıların kış dönemi

İŞTE ERGENEKON ŞEMASI

Veli Küçük

Muzaffer Tekin

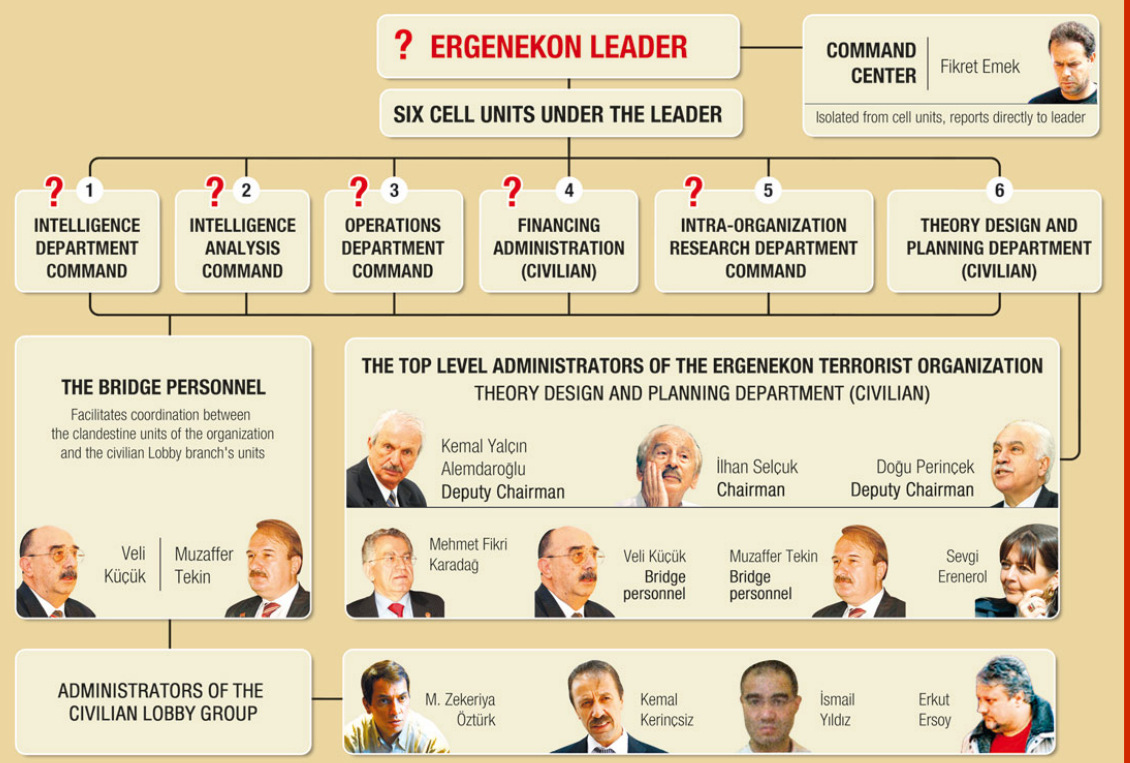
Prof. Alemdaroğlu

Fikri Karadağ

İlhan Selçuk

Sevgi Erenerol

Χαρακτηριστικά και πολύ καυστικά σχόλια
από άρθρο της εφημερίδας “Milliyet”:

Τίτλος: «*Ergenekon'un karargahı Türk Ortodoks Kilisesi*»

Εσωτερικός υπότιτλος: «*KARARGAH VE KASA TÜRK ORTODOKS PATRİKHANESİ*»

Εσωτερικός υπότιτλος: «*KİLİSENİN CEMAATİ ERGENEKON*»

Ο παραπάνω υπότιτλος επιβεβαιώνει ουσιαστικά την απαξίωση με την οποία αντιμετώπισε η Ρωμιοσύνη της Πόλης το «φαινόμενο Erenerol». Σε σχετικό άρθρο του ο Dr. Donef Raço επισημαίνει ότι το ποίμνιο της «Τουρκορθοδόξου Εκκλησίας» δεν ξεπέρασε ποτέ, καθ' όλη την περίοδο της υπάρξέως της, τα 250 άτομα.

Εσωτερικός υπότιτλος: «*ÜÇ KİLİSESİ VAR*»

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το τμήμα αυτό του άρθρου, όπου αναφέρεται ότι: **α.** η οικογένεια Erenerol καμία θρησκευτική κατάρτιση δεν έχει λάβει, **β.** οι «πατριάρχες» είναι όλοι έγγαμοι και ουσιαστικά αυτοεκλέγονται, **γ.** για τα παραπάνω η «εκκλησία» δεν αναγνωρίστηκε ποτέ από καμία άλλη από τις επίσημες εκκλησίες, **δ.** «έβαλε στο χέρι»^{sic} τρεις εκκλησίες που ανήκαν στο Πατριαρχείο των Ρωμιών, αλλά ποίμνιο δεν έχει, **ε.** επιβίωσε μέχρι σήμερα με την υποστήριξη του κράτους επειδή βρίσκεται ενάντια στο Πατριαρχείο του Φαναρίου.

«*Ergenekon'un karargahı Türk Ortodoks Kilisesi*», στο δικτυακό τόπο <<http://www.milliyet.com.tr/2008/01/28/son/sontur04.asp>>, 28 Ιανουαρίου 2008 / Δευτέρα - 08:00 - **Donef Raço** *The Political Role of the Turkish Orthodox Patriarchate (so-called)*, στο δικτυακό τόπο <<http://www.atour.com/~aahgn/news/20040123b.html>>, Ιανουάριος 2003

ΙΔΡΥΜΑ «ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ» ΤΟΥ «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΡΘΟΔΟΞΩΝ»

(Bağımsız Türk Ortodoks Patrikhanesi İstanbul Başpiskoposluğu Vakfı)

Βάσει των στοιχείων που παρουσιάζει η εφημερίδα Hürriyet για την περιουσία του το 2006, αυτή σύγκειται από:

στο Beyoğlu, στη λεωφόρο Necatibey (Caddesi) 6 καταστήματα,

στην οδό Sakızcılar (Sokak) 2 διώροφα καταστήματα,

στην οδό Vekilharç (Sokak) 2 καταστήματα,

στην οδό Vekilharç (Sokak) κατάστημα τελευταίου ορόφου,

στη λεωφόρο Kemeraltı (Caddesi) το Δημοτικό Σχολείο του Γαλατά **(το οποίο μετά από δικαστικό αγώνα επεστράφη στη ρωμείκη κοινότητα)**,

στο Beyoğlu κάποια καταστήματα,

καθώς και

κάποια καταστήματα που η νομή τους έχει αποδοθεί στο ίδρυμα από τη Γενική Διεύθυνση Ευαγών Ιδρυμάτων (Vakıflar Başmüdürlüğü) και

κάποια καταστήματα που η νομή τους έχει αποδοθεί στο ίδρυμα από το τουρκικό δημόσιο.

Σύμφωνα με την ίδια εφημερίδα, ως πρόεδρος του ιδρύματος παρουσιάζεται ο ...«Πατριάρχης» Paşa Ümit Erenerol και ως γενική γραμματέας η αδελφή του Sevgi Erenerol.

Kayar Ayda – Kınalı Mustafa Cemaati Değil Malı Olan Patrikhane, εφημερίδα «Hürriyet», İstanbul 30 Ιανουαρίου 2008, στο δικτυακό τόπο <<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/8129596.asp>> - **Söylemez Haşım Kökten Kuvvacı Kilise**, περιοδικό Aksiyon, No 687, İstanbul 4 Φεβρουαρίου 2008, στο δικτυακό τόπο <<http://www.aksiyon.com.tr/detaylar.do?load=detay&link=16131>>.

Papa Eftim

Eren er ol !